

ProCredit Bank

Bosnia and Herzegovina

Godišnji izvještaj 2017

PROCREDIT BANK D.D. SARAJEVO

**Finansijski izvještaji
za godinu završenu 31. decembra 2017. godine**

Sadržaj

	Strana
Izveštaj nezavisnog revizora	
Izveštaj o dobiti i gubitku i ostaloj sveobuhvatnoj dobiti	4
Izveštaj o finansijskom položaju	5
Izveštaj o promjenama u kapitalu	6
Izveštaj o novčanim tokovima	7
Napomene uz finansijske izvještaje	8 - 66

Izveštaj nezavisnog revizora

Dioničarima ProCredit Bank d.d. Sarajevo

Naše mišljenje

Prema našem mišljenju, priloženi finansijski izvještaji u svim značajnim aspektima prikazuju realno i objektivno finansijski položaj ProCredit Bank d.d. Sarajevo („Banka”) na dan 31. decembra 2017. godine, kao i rezultate poslovanja i novčane tokove za godinu završenu na taj dan, u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja („MSFI”).

Predmet revizije

Finansijski izvještaji Banke obuhvataju:

- izvještaj o finansijskom položaju na dan 31. decembra 2017. godine;
- izvještaj o dobiti i gubitku i ostaloj sveobuhvatnoj dobiti za godinu završenu na taj dan;
- izvještaj o promjenama u kapitalu za godinu završenu na taj dan;
- izvještaj o novčanim tokovima za godinu završenu na taj dan; i
- napomene uz finansijske izvještaje, koji uključuju značajne računovodstvene politike i druga objašnjenja.

Osnova za mišljenje

Našu reviziju obavili smo u skladu sa Međunarodnim standardima revizije („MRevS”). Naše odgovornosti u skladu s tim standardima detaljnije opisane su u sekciji *Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izvještaja*.

Vjerujemo da su revizorski dokazi koje smo pribavili dovoljni i adekvatni da osiguraju osnovu za izražavanje našeg mišljenja.

Nezavisnost

Nezavisni smo u odnosu na Banku u skladu sa Kodeksom etičkog ponašanja za profesionalne računovođe izdatim od strane Odbora za međunarodne standarde etike za računovođe („IESBA Kodeks”), kao i etičkim zahtjevima Zakona o računodstvu i reviziji u Federaciji Bosne i Hercegovine, koji su relevantni za našu reviziju finansijskih izvještaja u Federaciji Bosne i Hercegovine. Ispunili smo i naše ostale etičke odgovornosti u skladu sa pomenutim zahtjevima i IESBA Kodeksom.

Odgovornosti Uprave i onih koji su zaduženi za nadzor za finansijske izvještaje

Uprava je odgovorna za sastavljanje i realno i objektivno prikazivanje finansijskih izvještaja u skladu sa MSFI, kao i za one interne kontrole za koje Uprava utvrdi da su neophodne za sastavljanje finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajno pogrešno prikazivanje, nastalo bilo uslijed prevare ili greške.

Prilikom pripreme finansijskih izvještaja, Uprava je odgovorna za procjenu sposobnosti Banke da nastavi da posluje u neograničenom periodu u budućnosti, objavljujući, ukoliko je primjenjivo, pitanja koja se odnose na koncept vremenske neograničenosti poslovanja, kao i za primjenu koncepta nastavka poslovanja kao računovodstvene osnove, osim ako Uprava namjerava likvidirati Banku ili prestati sa poslovanjem ili nema realnu alternativu nego da to učini.

Oni koji su zaduženi za nadzor odgovorni su za nadgledanje procesa finansijskog izvještavanja Banke.

Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome jesu li finansijski izvještaji kao cjelina bez značajnog pogrešnog prikazivanja uslijed prevare ili greške i izdati izvještaj neovisnog revizora koje uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visok nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija obavljena u skladu sa MRevS uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kad ono postoji. Pogrešna prikazivanja mogu nastati uslijed prevare ili greške i smatraju se značajnim ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili zbirno, utiču na ekonomske odluke korisnika donesene na osnovi ovih finansijskih izvještaja.

Kao sastavni dio revizije u skladu sa MRevS, stvaramo profesionalno prosuđivanje i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Mi također:

- Prepoznajemo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikazivanja u finansijskim izvještajima, uslijed prevare ili greške, kreiramo i obavljamo revizijske postupke kao odgovor na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji predstavljaju dovoljnu i adekvatnu osnovu za izražavanje mišljenja. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikazivanja nastalog uslijed prevare je veći od rizika nastalog uslijed greške, budući da prijevarama može uključiti tajne sporazume, falsifikovanje, namjerne propuste, pogrešno prikazivanje ili zaobilazanje internih kontrola.
- Sičemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo osmislili revizijske postupke koji su primjereni u datim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o efektivnosti internih kontrola Banke.
- Ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena i povezanih objavljivanja izvršenih od strane Uprave.

- Zaključujemo o primjerenosti korištene računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja koju koristi Uprava i, na osnovu pribavljenih revizijskih dokaza, zaključujemo o tome postoji li značajna neizvjesnost u vezi s događajima ili okolnostima koji mogu stvarati značajnu sumnju u sposobnost Banke da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem. Ako zaključimo da postoji značajna neizvjesnost, od nas se zahtijeva da skrenemo pažnju u našem izvještaju nezavisnog revizora na povezana objavljivanja u finansijskim izvještajima ili, ako takva objavljivanja nisu odgovarajuća, da modifikujemo naše mišljenje. Naši zaključci se temelje na revizijskim dokazima pribavljenim sve do datuma našeg izvještaja nezavisnog revizora. Međutim, budući događaji ili uslovi mogu uzrokovati da Banka prekine s vremenski neograničenim poslovanjem.
- Ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izvještaja, uključujući i objavljivanja, kao i odražavaju li finansijski izvještaji transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kojim se postiže fer prezentacija.

Mi komuniciramo s onima koji su zaduženi za nadzor, između ostalih pitanja, planirani obim i vremenski raspored revizije i značajne revizijske nalaze, uključujući značajne nedostatke u internim kontrolama koji su otkriveni tokom naše revizije

PricewaterhouseCoopers d.o.o.
PricewaterhouseCoopers d.o.o. Sarajevo
Sarajevo, Bosna i Hercegovina

Adis Pecikoza
Adis Pecikoza, ovlaštani revizor

Mirza Bihorac
Mirza Bihorac, direktor i ovlaštani revizor

11. maj 2018. godine

PROCREDIT BANK D.D. SARAJEVO
IZVJEŠTAJ O DOBITI I GUBITKU I OSTALOJ SVEOBUHVAATNOJ DOBITI
Za godinu završenu 31. decembra 2017.

(svi iznosi prikazani su u hiljadama BAM, ukoliko nije drugačije navedeno)

	Napomena	2017.	2016.
Prihodi od kamata i slični prihodi		15.988	19.339
Rashodi od kamata i slični rashodi		(5.304)	(6.648)
Neto prihod od kamata	8	10.684	12.691
Rezervisanja za umanjena vrijednosti	9	(946)	(1.443)
Neto prihod nakon umanjena vrijednosti i rezervisanja		9.738	11.248
Prihodi od naknada i provizija	10	5.177	6.348
Rashodi od naknada i provizija	11	(1.657)	(1.407)
Kursne razlike, neto	12	590	497
Ostali operativni prihodi	13	229	434
Troškovi zaposlenih	14	(5.920)	(6.715)
Amortizacija	20	(1.628)	(1.904)
Ostali operativni troškovi	15	(10.555)	(9.350)
Gubitak prije poreza		(4.026)	(849)
Porez na dobit	16	(84)	(27)
Neto gubitak tekućeg perioda		(4.110)	(876)
Ostala sveobuhvatna dobit		-	-
Ukupni ostali sveobuhvatni gubitak za godinu		(4.110)	(876)

Izvještaj o dobiti i gubitku i ostaloj sveobuhvatnoj dobiti treba posmatrati zajedno s napomenama na stranama 8 do 66 koje čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

PROCREDIT BANK D.D. SARAJEVO
IZVJEŠTAJ O FINANSIJSKOM POLOŽAJU
Za godinu završenu 31. decembra 2017.

(svi iznosi prikazani su u hiljadama BAM, ukoliko nije drugačije navedeno)

	Napomena	31. decembar 2017.	31. decembar 2016.
AKTIVA			
Novac i sredstva kod depozitnih institucija	17	63,791	37,503
Obavezna rezerva kod Centralne banke	18	35,005	29,496
Kreditni datumi klijentima	19	327,665	283,305
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju		43	43
Nekretnine, oprema i nematerijalna imovina	20	16,259	17,262
Odgodena poreska imovina	16	149	233
Ostala finansijska aktiva	21	467	653
Ostala aktiva	22	2,042	2,640
UKUPNA AKTIVA		445,421	371,135
OBAVEZE			
Depoziti	23	246,453	241,756
Obaveze po uzetim kreditima i ostalim pozajmicama	24	140,480	70,792
Subordinirani dug	25	8,806	8,805
Rezervisanja	26	635	492
Ostale obaveze	27	964	1,009
UKUPNE OBAVEZE		397,338	322,854
KAPITAL			
Dionički kapital	28	67,215	63,303
Emisiona premija		293	293
Zakonske rezerve		228	228
Regulatorne rezerve za kreditne gubitke		863	863
Akumulirani gubitak		(20,516)	(16,406)
UKUPNI KAPITAL		48,083	48,281
UKUPNI KAPITAL I OBAVEZE		445,421	371,135

Izveštaj o finansijskom položaju treba posmatrati zajedno s napomenama na stranama 8 do 66 koje čir sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Finansijski izvještaji su odobreni od strane Uprave 14. aprila 2018. godine te ih potpisuju:

Edin Hrnjica
Edin Hrnjica
 Direktor

Amir Salkanović
Amir Salkanović
 Izvršni direktor

PROCREDIT BANK D.D. SARAJEVO
IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA U KAPITALU
Za godinu završenu 31. decembra 2017.

(svi iznosi prikazani su u hiljadama BAM, ukoliko nije drugačije navedeno)

	Dionički kapital	Emisiona premija	Zakonske rezerve	Regulatorne rezerve za kreditne gubitke	Akumulirani gubitak	Ukupno
<i>Stanje na dan 1. januara 2016.</i>	63.303	293	228	863	(15.530)	49.157
Gubitak tekuće godine	-	-	-	-	(876)	(876)
Ostala sveobuhvatna dobit	-	-	-	-	-	-
<i>Ukupna sveobuhvatna dobit</i>	-	-	-	-	(876)	(876)
Povećanje dioničkog kapitala	-	-	-	-	-	-
Stanje na dan 31. decembra 2016.	63.303	293	228	863	(16.406)	48.281
<i>Stanje na dan 1. januara 2017.</i>	63.303	293	228	863	(16.406)	48.281
Gubitak tekuće godine	-	-	-	-	(4.110)	(4.110)
Ostala sveobuhvatna dobit	-	-	-	-	-	-
<i>Ukupna sveobuhvatna dobit</i>	-	-	-	-	(4.110)	(4.110)
Povećanje dioničkog kapitala	3.912	-	-	-	-	3.912
Stanje na dan 31. decembra 2017.	67.215	293	228	863	(20.516)	48.083

Izvjestaj o promjenama u kapitalu treba posmatrati zajedno s napomenama na stranama 8 do 66 koje čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

PROCREDIT BANK D.D. SARAJEVO
IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA
Za godinu završenu 31. decembra 2017.

(svi iznosi prikazani su u hiljadama BAM, ukoliko nije drugačije navedeno)

Napomena	2017.	2016.
Novčani tok iz operativnih aktivnosti		
Gubitak prije poreza	(4.026)	(849)
<i>Usklađivanja za:</i>		
Neto gubici od umanjenja vrijednosti	946	1.331
Povećanje/(smanjenje) rezervisanja	143	(221)
Amortizacija	1.628	1.904
Gubitak od umanjenja vrijednosti i prodaje nekretnina, opreme i nematerijalne imovine	416	-
<i>Novčani tokovi prije promjena u imovini i obavezama:</i>	<u>(893)</u>	<u>2.154</u>
(Povećanje) u obaveznoj rezervi kod CBBIH, neto	(5.509)	(7.773)
(Povećanje)/smanjenje kredita, prije rezervisanja, neto	(45.772)	12.171
Smanjenje/(povećanje) ostale imovine, prije rezervisanja, neto	1.152	(1.296)
Povećanje/(smanjenje) depozita, neto	4.697	(22.639)
(Smanjenje)/povećanje ostalih obaveza, neto	(45)	94
<i>Novčani tok iz operativnih aktivnosti prije poreza na dobit</i>	<u>(46.370)</u>	<u>(17.289)</u>
Plaćeni porez na dobit	-	-
NETO NOVČANI TOK KORIŠTEN U OPERATIVNIM AKTIVNOSTIMA	(46.370)	(17.289)
Novčani tok iz ulagačkih aktivnosti		
Nabavka nekretnina, opreme i nematerijalne imovine	(943)	(1.642)
Nabavka finansijske imovine namjenjene prodaji	-	(3)
Priliv iz osnova prodaje nekretnina, opreme i nematerijalne imovine	-	121
NETO NOVČANI TOK KORIŠTEN U ULAGAČKIM AKTIVNOSTIMA	(943)	(1.524)
Novčani tok iz finansijskih aktivnosti		
Priliv od/(otplata) kredita	69.688	(12.605)
Priliv od/(otplata) subordiniranog duga	1	193
Uplaćeni kapital	3.912	-
NETO NOVČANI TOK IZ/(KORIŠTEN U) FINANCIJSKIH AKTIVNOSTI	73.601	12.798
Neto povećanje/(smanjenje) novca i novčanih ekvivalenata	26.288	(31.611)
Novac i novčani ekvivalenti na početku perioda	37.503	69.114
Novac i novčani ekvivalenti na kraju perioda	17	37.503

Izveštaj o novčanim tokovima treba posmatrati zajedno s napomenama na stranama 8 do 66 koje čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

PROCREDIT BANK D.D. SARAJEVO
NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2017.

(svi iznosi prikazani su u hiljadama BAM, ukoliko nije drugačije navedeno)

1. Opšte informacije

ProCredit Bank d.d. Sarajevo ("Banka") je registrovana kao dioničko društvo sa sjedištem u Bosni i Hercegovini.

Banka je dio globalne mreže finansijskih institucija, kojima upravlja u potpunosti ProCredit Holding AG & Co. KGaA.

Banka obavlja sve bankarske aktivnosti prema Zakonu o bankama u Federaciji Bosne i Hercegovine, a glavne djelatnosti uključuju komercijalno kreditiranje, primanje depozita, poslove sa stranim valutama i usluge platnog prometa u zemlji i inozemstvu te poslovanje sa fizičkim licima i poduzetnicima. Banka je razvojno orijentisana komercijalna banka koja nudi usluge malim i srednjim privrednim licima i fizičkim licima.

Adrese registrovanih poslovnih jedinica Banke su kako slijedi:

Sjedište Banke: Sarajevo, Franca Lehara bb, Bosna i Hercegovina

Banka posluje putem podružnica, Kontaktним centrom i 24/7 (samoposlužnim) zonama, kako bi klijentima pružila sveobuhvatne i lakše dostupne usluge.

Filijale:	Agencije:
Sarajevo, Franca Lehara bb	Sarajevo, Stari Grad, Zelenih beretki 8
Tuzla, Aleje Alije Izetbegovića 2	Sarajevo, Ilidža, Ibrahima Ljubovića 20
Mostar, Biskupa Čule bb	Bijeljina, Atinska 1
Banja Luka, Prvog krajiškog korpusa 54	Zenica, Londža 77

Na dan 31. decembra 2017. Banka je zapošljavala 167 radnika (2016.: 210 radnika).

Uprava	
Direktor	Edin Hrnjica
Izvršni direktor	Amir Salkanović
Izvršni direktor	Maja Mehmedović, do 15. avgusta 2017.
Izvršni direktor	Amel Agić, od 15 avgusta 2017.

Nadzorni odbor	
Predsjednik	Borislav Kostadinov
Član	Igor Anić
Član	Emilija Spirovska
Član	Sandrine Massiani
Član	Svetlana Tolmačeva Dingarac, do 13 januara 2017.
Član	Natia Tkhilaishvili, od 14 januara 2017.

Odbor za reviziju	
Predsjednik	Violeta Ivanković
Član	Vesna Paunovska Petroska
Član	Martin Godemann
Član	Gazmend Rustemi
Član	Rumyana Velichkova Todorova

PROCREDIT BANK D.D. SARAJEVO
NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2017.

(svi iznosi prikazani su u hiljadama BAM, ukoliko nije drugačije navedeno)

2. Značajne računovodstvene politike

a) *Osnova za pripremu*

Izjava o usklađenosti. Ovi finansijski izvještaji su pripremljeni u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja ("MSFI") prema konvenciji o historijskim troškovima, kao što je modifikovano revalorizacijom finansijske imovine raspoložive za prodaju. Osnovne računovodstvene politike koje se primjenjuju pri izradi ovih finansijskih izvještaja su navedene u nastavku. Ove politike su dosljedno primjenjivane na sve prezentirane periode, osim ako nije drugačije naznačeno.

Nastavak poslovanja. Kao što je prikazano u finansijskim izvještajima, Banka je ostvarila neto gubitak za godinu koja je završila 31. decembra 2017. godine u iznosu od 4.110 hiljada BAM (2016: 876 hiljada BAM). Uprava je pripremila petogodišnji poslovni plan, koji je Nadzorni odbor usvojio 22. decembra 2017. godine, predviđajući razumni rast kreditnog portfolia, prihoda od kamata i depozita u periodu od 2018. do 2022. godine. Uprava očekuje da će poslovanje postati profitabilno u godini koja se završava 31. decembra 2018. godine, te dalje nastaviti da bude u skladu sa regulatornim zahtjevima. Tokom 2017. godine, vlasnici su uplatili dodatni kapital od 3,9 miliona BAM i povećali sredstva (u vidu pozajmica) za 38,3 miliona BAM. Osim toga, u toku su aktivnosti vezane za uplatu dodatnog kapitala u iznosu od 3,9 miliona BAM planiranih od strane vlasnika Banke, a što bi se trebalo desiti do kraja drugog kvartala 2018. godine, što će dodatno poboljšati i ojačati adekvatnost kapitala Banke. S obzirom na gore navedeno, ovi finansijski izvještaji su pripremljeni na principu nastavka poslovanja.

Upotreba prosudbi i procjena. Priprema finansijskog izvještaja u skladu sa relevantnim zakonskim propisima i odlukama Agencije za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine ("FBA") zahtijeva od Uprave da donosi prosudbe, procjene i pretpostavke koje imaju uticaj na primjenu politika i iznosa imovine i obaveza i objave potencijalnih imovine i obaveza na datum pripreme ovih finansijskih izvještaja i objavu prihoda i rashoda nastalih u toku izvještajnog perioda. Iako su ove procjene zasnovane na najboljem poznavanju Uprave o trenutnim događajima i okolnostima, stvarni rezultati se mogu razlikovati od ovih procjena.

Procjene, i uz njih vezane pretpostavke se redovno pregledavaju. Promjene u računovodstvenim procjenama se priznaju u periodu u kojem je promjena procjene nastala ali i u budućim periodima na koje ima uticaja.

Prosudbe koje je napravila Uprava u primjeni računovodstveni politika, a koje imaju značajan utjecaj na iznose iskazane u finansijskim izvještajima, opisane su u Napomeni 4.

Funkcionalna valuta i valuta prikazivanja. Finansijski izvještaji Banke prikazani su u konvertibilnim markama ("BAM"), koja je funkcionalna valuta Banke i valuta prikazivanja, zaokružena na najbližu hiljadu.

Osnovne računovodstvene politike usvojene u pripremi finansijskog izvještaja su navedene u nastavku. Ove računovodstvene politike primjenjuju se kontinuirano kroz sve prikazane godine, ukoliko nije drugačije naznačeno.

b) *Prihodi i rashodi od kamata*

Prihodi i rashodi od kamata iskazuju se u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti za sve instrumente koji donose kamatu po načelu obračunatih kamata primjenom metode efektivne kamatne stope, to jest, po stopi koja diskontira procijenjene novčane tokove na neto sadašnju vrijednost tokom trajanja ugovora. Takvi prihodi i rashodi prikazani su kao prihodi od kamata i slični prihodi te rashodi od kamata i slični rashodi u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti. Prihodi i rashodi od kamata također uključuju prihode i rashode od naknada i provizija od kredita i potraživanja od klijenata ili pozajmica od banaka, priznatih po osnovi efektivne kamatne stope.

PROCREDIT BANK D.D. SARAJEVO
NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2017.

(svi iznosi prikazani su u hiljadama BAM, ukoliko nije drugačije navedeno)

2. Značajne računovodstvene politike (nastavak)

b) Prihodi i rashodi od kamata (nastavak)

Metoda efektivne kamate je metoda izračuna amortizovanog troška finansijske imovine ili obaveze i raspoređivanja prihoda ili rashoda od kamata u odgovarajućem vremenskom periodu. Efektivna kamatna stopa je stopa koja tačno diskontuje procijenjene buduće novčane isplate i uplate kroz očekivano trajanje finansijskog instrumenta ili, tamo gdje je prikladno, kraći period, na neto knjigovodstvenu vrijednost finansijske imovine ili finansijske obaveze. Prilikom računanja efektivne kamatne stope, Banka vrši procjenu novčanih tokova uzimajući u obzir sve uslove ugovora koji se odnose na finansijski instrument ali ne uzimajući u obzir buduće kreditne gubitke. Izračun uključuje sve naknade i provizije koje su ugovorne strane platile ili primile, a koje su sastavni dio efektivne kamatne stope, troškove transakcija i sve druge premije ili diskonte.

Kada krediti i ostali kamatonosni instrumenti postanu nenaplativi, oni se svode na sadašnju vrijednosti očekivanih priliva gotovine, a prihod od kamata se zatim evidentira otpuštanjem sadašnje vrijednosti na osnovu efektivne kamatne stope koja je korištena za mjerenje gubitka za umanjenja vrijednosti.

c) Prihodi i rashodi od naknada i provizija

Prihodi i rashodi po osnovu naknada i provizija uglavnom obuhvataju naknade primljene od klijenata po osnovu domaćih i stranih plaćanja, izdavanja garancija i odobrenih akreditiva te kreditnih kartica. Naknade i provizije, osim za one koji čine sastavni dio efektivne kamatne stope finansijskog instrumenta, općenito se priznaju na obračunskoj osnovi, kada je usluga pružena.

d) Lizing

Banka je do sada sklopljene ugovore o iznajmljivanju poslovnog prostora evidentirala kao operativni lizing. Ukupna plaćanja za operativni lizing su evidentirana u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti linearnom metodom kroz period zakupa. Kada operativni lizing prestane prije isteka ugovora, sva plaćanja koja zakupodavac zahtijeva u vidu zateznih kamata iskazuju se kao trošak u periodu u kojem je ugovor prekinut.

e) Transakcije u stranim valutama

Transakcije u stranim valutama se preračunavaju u funkcionalnu valutu po kursu važećem na dan transakcije.

Monetarna imovina i monetarne obaveze u stranim valutama na datum izvještavanja preračunate su u funkcionalnu valutu po kursu na datum izvještavanja. Prihodi i rashodi u stranim valutama preračunati su u funkcionalnu valutu po kursu na dan transakcije. Dobici i gubici koji rezultiraju iz poravnjanja tih transakcija i iz pretvaranja monetarne aktive i pasive, denominirane u stranim valutama, iskazani su u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti. Nemonetarna imovina i obaveze koje su iskazane po historijskom trošku u stranoj valuti preračunate su u funkcionalnu valutu po kursu na dan transakcije i nisu ponovo preračunate na datum izvještavanja.

Kursevi stranih valuta:

	31. decembar 2017.	31. decembar 2016.
	BAM	BAM
USD	1,630810	1,855450
EUR	1,955830	1,955830

PROCREDIT BANK D.D. SARAJEVO
NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2017.

(svi iznosi prikazani su u hiljadama BAM, ukoliko nije drugačije navedeno)

2. Značajne računovodstvene politike (nastavak)

f) Porez na dobit

Porez na dobit bazira se na oporezivoj dobiti za godinu i sastoji se od tekućeg i odgođenog poreza. Naknada za porez na dobit obuhvata tekući porez i odloženi porez na dobit i priznata je u bilansu uspeha za godinu.

Tekući porez

Tekući porez je obaveza za porez za koju se očekuje da bude obračunata na oporezivu dobit za tekuću godinu, uz primjenu propisanih poreznih stopa ili naknadno propisanih poreznih stopa na datum izvještavanja, te bilo kakvih korekcija obaveze za porez koje se odnose na prethodne godine. U skladu sa Zakonom o porezu na dobit, porezna stopa za 2017. godinu je 10% (2016: 10%)

Odgođeni porez

Odgođeni porez izračunava se bilansnom metodom, za sve privremene razlike između knjigovodstvene vrijednosti imovine i obaveza za potrebe finansijskog izvještavanja i iznosa koji se priznaju za potrebe izračuna poreza na dobit. Kretanje odgođene porezne imovine i obaveza prikazuje porezne posljedice koje bi proizašle iz načina na koji Banka na datum izvještavanja očekuje naplatiti odnosno podmiriti knjigovodstvenu vrijednost imovine, odnosno obaveza, na osnovu poreznih stopa koje su bile na snazi ili su u suštini bile važeće na datum izvještavanja. Za utvrđivanje odgođenog poreza na dobit koriste se postojeće porezne stope.

Odgođena porezna imovina iskazuje se za neiskorištene porezne gubitke do iznosa buduće oporezive dobiti za koju je vjerovatno da će biti raspoloživa za korištenje privremene odgođene porezne imovine.

g) Finansijska imovina i finansijske obaveze

i. Klasifikacija

Banka svoju finansijsku imovinu i finansijske obaveze klasifikuje u sljedeće kategorije: krediti i potraživanja, investicije u nekonsolidovana povezana pravna lica i ostale finansijske obaveze. Klasifikacija zavisi od namjene zbog koje je finansijska imovina ili finansijska obaveza stečena. Uprava određuje klasifikaciju finansijskih instrumenata prilikom početnog priznavanja.

Kredit i potraživanja

Kredit i potraživanja su nederivativna finansijska imovina sa fiksnim ili određenim plaćanjima koja ne kotiraju na aktivnom tržištu. Kredit i potraživanja nastaju kada Banka dužniku daje novac, robu ili usluge direktno bez namjere da trguje potraživanjem i uključuju kredite i potraživanja od banaka, kredite i potraživanja od klijenata i sredstva obavezne rezerve kod Centralne banke Bosne i Hercegovine („Centralna banka“ ili „CBBH“).

Finansijska imovina raspoloživa za prodaju

Finansijska imovina raspoloživa za prodaju obuhvata nederivativnu finansijsku imovinu koja se klasifikuje kao raspoloživa za prodaju ili koja nije klasifikovana u neku drugu kategoriju u okviru finansijske imovine.

Finansijska imovina raspoloživa za prodaju namjerava se držati neodređeno vrijeme ali može biti prodata kao rezultat potrebe za likvidnošću ili promjene kamatne stope. Finansijska imovina raspoloživa za prodaju sadrži vlasničke instrumente.

Ostale finansijske obaveze

Ostale finansijske obaveze čine sve finansijske obaveze koje nisu priznate po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak. Ostale finansijske obaveze uključuju pozajmice, depozite klijenata, subordinirane obaveze i ostale obaveze.

PROCREDIT BANK D.D. SARAJEVO
NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2017.

(svi iznosi prikazani su u hiljadama BAM, ukoliko nije drugačije navedeno)

2. Značajne računovodstvene politike (nastavak)

g) Finansijska imovina i finansijske obaveze (nastavak)

ii. Priznavanje i prestanak priznavanja

Kupovina i prodaja finansijske imovine raspoložive za prodaju priznaje se na dan kada Banka preuzme obavezu kupovine ili prodaje imovine.

Kredit i potraživanja i ostale finansijske obaveze priznaju se kada je novac dat dužniku ili primljen od zajmodavca.

Banka prestaje sa priznavanjem finansijske imovine u slučaju kada (a) su sredstva nadoknađena ili kada je pravo na raspolaganje novčanim tokovima isteklo po osnovu nekog drugog razloga ili (b) kada je Banka izvršila transfer prava raspolaganja novčanim tokovima proisteklim iz finansijske imovine ili ukoliko je stupila u *pass-through* sporazum i ukoliko istovremeno (i) izvrši prijenos svih rizika i naknada po osnovu vlasništva nad sredstvima ili (ii) ili ne izvrši prijenos, niti sadrži sve rizike i naknade po osnovu vlasništva nad sredstvima, ali uz istovremeni gubitak kontrole. Banka može zadržati kontrolu u slučaju kada suprotna strana nema mogućnost da proda kompletno sredstvo nepovezanim trećem licu, odnosno ukoliko ne postoje zahtjevi za uvođenje određenih restrikcija koje se tiču prodaje sredstva.

Banka prestaje priznavati finansijske obaveze samo kada prestanu postojati, tj. kad su ispunjene, otkazane ili zastarjele. Ukoliko se uslovi finansijske obaveze promijene, Banka će prestati priznavati tu obavezu, to će istovremeno priznati novu finansijsku obavezu, s novim uslovima.

iii. Inicijalno i naknadno mjerenje

Kredit i potraživanja inicijalno su priznati po fer vrijednosti uvećanoj za troškove transakcije. Naknadno se iskazuju po amortizovanom trošku koristeći metodu efektivne kamatne stope.

Finansijska imovina raspoloživa za prodaju početno se vrednuje po fer vrijednosti uvećanoj za troškove transakcije koji se mogu direktno povezati sa sticanjem ili izdavanjem imovine.

Finansijska imovina raspoloživa za prodaju naknadno se vrednuje po fer vrijednosti. Dobici i gubici koji nastanu usljed promjena fer vrijednosti finansijske imovine raspoložive za prodaju knjiže se direktno u rezervu fer vrijednosti u sklopu kapitala i rezervi. Vlasnički instrumenti klasifikovani kao raspoloživi za prodaju koji ne kotiraju na tržištu i čija fer vrijednost ne može biti pouzdano izmjerena vrednuju se po trošku sticanja.

PROCREDIT BANK D.D. SARAJEVO
NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2017.

(svi iznosi prikazani su u hiljadama BAM, ukoliko nije drugačije navedeno)

2. Značajne računovodstvene politike (nastavak)

g) Finansijska imovina i finansijske obaveze (nastavak)

iv. Gubici od umanjenja finansijske imovine

Kredit i potraživanja

Banka procjenjuje na svaki datum izvještavanja postoje li objektivne naznake za umanjenje vrijednosti pojedine finansijske imovine ili grupe finansijske imovine.

Ukoliko postoje takvi pokazatelji za umanjenje vrijednosti pojedinačnog kredita ili portfolia kredita koji utiču na buduće novčane tokove pojedine finansijske imovine.

Iznos umanjenja vrijednosti se dobije na način da se definisani procenat određene grupe rizičnosti potraživanja klasifikovane u skladu sa odlukama FBA, uzimajući u obzir MRS 39 i MRS 37, primjeni na ostatak potraživanja.

U zavisnosti od visine kredita umanjenje vrijednosti se mjeri na pojedinačnom ili grupnom nivou. Knjigovodstvena vrijednost kredita i potraživanja umanjuje se putem ispravke vrijednosti, a iznos gubitka priznaje se u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti. Banka ne priznaje gubitke za očekivane buduće događaje. Kamatni prihod na finansijsku imovinu umanjene vrijednosti nastavlja se priznavati kroz otpuštanje diskonta u okviru kamatnog prihoda.

Kredit koji se individualno procjenjuje: Procjena kreditnog rizika na pojedinačnoj osnovi je odvojena procjena budućih novčanih tokova i utvrđivanje postojanja, odnosno nepostojanja gubitka za svaki pojedinačni plasman i pojedinačnu vanbilansnu obavezu koju je Banka dužna primijeniti pri procjeni umanjenja vrijednosti plasmana i vanbilansnih obaveza koje čine sastavni dio pojedinačno značajne izloženosti. Za pojedinačno značajne kredite procjenjuje se da li postoje objektivni dokazi o umanjenju vrijednosti, tj. faktori koji mogu uticati na sposobnosti i spremnosti svakog pojedinačnog dužnika da ispuni svoju obavezu prema Banci.

Status neizmirenja obaveza (default) - dodjeljuje se svim izloženostima za koje je utvrđen objektivni dokaz o umanjenju vrijednosti. Banka kao osnovni pokazatelj statusa neispunjavanja obaveza (default-a) tretira kašnjenje potraživanja klijenta, odnosno grupe povezanih lica veće od 90 dana u materijalno značajnom iznosu. Brojanje dana kašnjenja započinje danom kada je ukupan iznos svih dospjelih neizmirenih obaveza dužnika, po svim ugovornim iznosima postao materijalno značajan. Ostali pokazatelji statusa neispunjenja obaveze (default-a) smatraju se:

- Djelimičan ili potpuni otpis potraživanja;
- Restrukturiranje potraživanja usljed pogoršanja finansijskog stanja dužnika, uz umanjenje glavnice, kamate ili naknade ili produženja rokova vraćanja istih;
- Djelimična ili potpuna otplata od strane jemca;
- Likvidacija ili stečaj dužnika;
- Pokretanje sudskog postupka od strane Banke;
- Banka također može odlučiti da su određene izloženosti umanjene zbog vanjskih uticaja ili neočekivanih vanrednih događaja.

PROCREDIT BANK D.D. SARAJEVO
NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2017.

(svi iznosi prikazani su u hiljadama BAM, ukoliko nije drugačije navedeno)

2. Značajne računovodstvene politike (nastavak)

g) Finansijska imovina i finansijske obaveze (nastavak)

Pri određivanju iznosa umanjenja vrijednosti pojedinačnog kredita Banka uzima u obzir ukupnu izloženost prema klijentu kao i očekivanu prodajnu vrijednost kolaterala. Ukoliko postoje objektivni dokazi o postojanju umanjenja vrijednosti, iznos gubitka se utvrđuje kao razlika između knjigovodstvene vrijednosti imovine i sadašnje vrijednosti procijenjenih budućih novčanih tokova diskontiranih originalnom efektivnom kamatnom stopom finansijske imovine (pojedinačno rezervisanje). Ukoliko je kredit ugovoren sa promjenljivom kamatnom stopom, diskontna stopa za mjerenje nastalog gubitka za umanjenje vrijednosti je trenutna efektivna kamatna stopa utvrđena ugovorom. Računanje sadašnje vrijednosti očekivanih budućih gotovinskih tokova finansijske imovine sa kolateralom odražava novčane tokove koji mogu biti rezultat naplate potraživanja umanjene za troškove pribavljanja i prodaje kolaterala.

Kreditni koji se grupno procjenjuju: U nastavku su navedeni slučajevi u kojima se procjenjuje zbog umanjenje vrijednosti kredita na grupnoj osnovi:

- Pojedinačno neznajni krediti za koje postoji objektivni dokaz za umanjenja vrijednosti;
- Grupa kredita koja ne pokazuje naznake za umanjenja vrijednosti, kako bi se na pojedinačnoj osnovi obuhvatili svi nastali, a neotkriveni gubici.

U slučaju da se promijeni kategorizacija kreditne izloženosti zasnovana na kriteriju umanjenja vrijednosti i/ili status restrukturiranja promijeni i ukoliko nema više potrebe za procjenom pojedinačnih umanjenja vrijednosti s ciljem ustanovljenja rezervisanja, tada će izloženost biti kolektivno umanjena. Takva umanjenja se zovu portfolio umanjenja.

Zabilježena umanjenja vrijednosti pojedinačno manje značajnih i pojedinačno značajnije kreditne izloženosti koji ne pokazuju znakove umanjenja vrijednosti se umanjuju u skladu sa rezultatima migracijske analize i u skladu sa njihovim karakteristikama, npr. prema broju dana u kašnjenju, krediti se grupišu na osnovu sličnih karakteristika koje se odnose na kreditni rizik, tj. prema broju dana u kašnjenju.

Kašnjenja od 90 ili više dana u materijalno značajnom iznosu se smatra znakom umanjenja vrijednosti.

Pojedinačno manje značajna i pojedinačno značajna izloženost kreditnom riziku koja pokazuje znakove umanjenja vrijednosti i za koje test umanjenja vrijednosti nije ustanovio umanjenja su također uključena u umanjenja vrijednosti na nivou portfolija.

Određivanje budućih novčanih tokova grupe finansijske imovine čije se umanjenje vrijednosti procjenjuje na grupnom nivou vrši se na osnovu ugovorenih novčanih tokova sredstava koji su grupisani i procjenama zasnovanim na metodi historijskog gubitka sa karakteristikama kreditnog rizika sličnih onima u portfoliju. Procjene zasnovane na metodi historijskog gubitka prilagođavaju se na osnovu trenutno dostupnih podataka kako bi se odrazili efekti stvarnih stanja koji nisu obuhvaćeni periodom na kojem se zasniva procjena metode historijskog gubitka kao i u svrhu otklanjanja stanja u prošlom periodu koja nisu trenutno relevantna. Pojedinačna umanjenja procijenjene kreditne izloženosti – kreditna izloženost koja pokazuje znakove umanjenja, za koje je test procjene umanjenja izvršen i gdje je gubitak umanjenja potvrđen su umanjena za gubitak vrijednosti ustanovljen procjenom određenih pojedinačnih umanjenja. Međutim, uglavnom, barem procentualni minimum zasnovan na portfoliju, koji se primjenjuju za procijenjenu kreditnu izloženost na grupnoj osnovi, će biti primjenjiv.

Metodologija i pretpostavke koje se koriste za procjenu budućih novčanih tokova se redovno provjeravaju u svrhu smanjenja svih razlika između procijenjenih i stvarnih gubitaka.

Kada Banka utvrdi da ne postoji objektivni dokaz za umanjenje vrijednosti za pojedinačno procijenjenu finansijsku imovinu, nezavisno od toga da li se radi o pojedinačno značajnom sredstvu ili ne, to sredstvo se uključuje u grupu finansijske imovine sa sličnim karakteristikama kreditnog rizika i vrši se grupna procjena umanjenja vrijednosti (procjene grupnog umanjenja vrijednosti).

PROCREDIT BANK D.D. SARAJEVO
NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2017.

(svi iznosi prikazani su u hiljadama BAM, ukoliko nije drugačije navedeno)

2. Značajne računovodstvene politike (nastavak)

g) Finansijska imovina i finansijske obaveze (nastavak)

i. Otpuštanje rezervisanja

Ukoliko se u narednom periodu iznos umanjenja vrijednosti smanji, a smanjenje se može objektivno povezati s događajem nakon priznavanja umanjenja vrijednosti, prethodni gubitak umanjenja vrijednosti se ispravlja tako da se uskladi ispravka vrijednosti. Taj iznos priznaje se u izvještaju dobiti ili gubitka.

ii. Reprogramirani krediti i potraživanja

Umanjenje vrijednosti za reprogramirane kredite koji se smatraju pojedinačno značajnim vrši se na pojedinačnoj osnovi. Iznos umanjenja vrijednosti jednak je razlici između knjigovodstvene vrijednosti reprogramiranog kredita i sadašnje vrijednosti budućih novčanih tokova diskontovanih originalnom efektivnom kamatnom stopom kredita (pojedinačno rezervisanje). Za pojedinačno neznčajne reprogramirane kredite vrši se grupna procjena umanjenja vrijednosti.

iii. Prebijanje finansijskih instrumenta

Finansijska imovina i obaveze se nadoknađuju i prikazuju se u bilansu stanja u neto iznosu, kada postoji zakonsko izvršivo pravo na nadoknađivanje priznatih iznosa i kada postoji namjera prebijanja na neto osnovi ili sticanje prebijanja imovine i obaveza odvijaju se istovremeno.

Prihodi i rashodi se prikazuju na neto osnovi samo ako to dozvoljavaju računovodstveni standardi ili za dobitke i gubitke koji su rezultat grupne ili slične transakcije.

h) Novac i novčani ekvivalenti

Novac i novčani ekvivalenti uključuju novčanice i kovanice, stanje na računima kod Centralne banke, račune kod drugih domaćih i stranih banaka i visoko likvidna finansijska imovina sa dospijućem manjim od tri mjeseca, koja ne podliježu znatnom riziku promjene fer vrijednosti i koja Banka koristi za izmirenje svojih kratkoročnih obaveza. Sredstva ograničena na period više od tri mjeseca su isključena iz novca i novčanih ekvivalenta. Novac i novčani ekvivalenti su iskazani po amortizovanom trošku.

i) Krediti i plasmani

Kredit i plasmani su ne-derivativna finansijska imovina sa fiksnim ili odredivim plaćanjima koja nisu kotirana na aktivnom tržištu i koja Banka ne namjerava da proda odmah ili u bliskoj budućnosti. Kredit i plasmani bankama i kredit i plasmani klijentima klasifikuju se kao kredit i potraživanja. Kredit i plasmani se inicijalno vrednuju po fer vrijednosti plus uvećani troškovi direktne transakcije, a naknadno se mjere po amortizovanom trošku koristeći metod efektivne kamatne stope.

j) Finansijska imovina raspoloživa za prodaju

Ova klasifikacija uključuje investicione vrijednosne papire koje Banka namjerava zadržati na neodređeno vrijeme i koja se mogu prodati u skladu sa potrebama za likvidnošću ili promjenama kamatnih stopa, deviznih kurseva ili cijena kapitala.

Investicione vrijednosne papire raspoložive za prodaju inicijalno se vrednuju po fer vrijednosti plus uvećane za direktne transakcione troškove i naknadno iskazuju po fer vrijednosti. Prihodi od kamata na dužničke vrijednosne papire raspoloživih za prodaju obračunavaju se metodom efektivne kamatne stope i priznaju se u bilans uspjeha za godinu.

PROCREDIT BANK D.D. SARAJEVO
NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2017.

(svi iznosi prikazani su u hiljadama BAM, ukoliko nije drugačije navedeno)

2. Značajne računovodstvene politike (nastavak)

j) Finansijska imovina raspoloživa za prodaju (nastavak)

Prihod od dividendi se priznaje u dobiti ili gubitku kada Banka stekne pravo na dividendu. Svi ostali elementi promjene u fer vrijednosti priznaju se u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti, sve dok se investicija ne isknjiži ili umanjuje vrijednost, pri čemu se kumulativna dobit ili gubitak reklasifikuje iz ukupne sveobuhvatne dobiti u bilans uspjeha za godinu.

k) Nekretnine i oprema

Nekretnine i oprema su materijalna imovina koja se drže s namjerom upotrebe u svrhu pružanja usluga, iznajmljivanja ili druge administrativne svrhe.

Nekretnine i oprema iskazuju se po historijskom trošku nabavke umanjenom za akumuliranu amortizaciju i umanjenje vrijednosti. Historijski trošak ulaganja uključuje troškove koji su izravno povezani sa sticanjem imovine.

Naknadni troškovi priznaju se ili u knjigovodstveni iznos imovine ili kao posebna stavka imovine, samo ako je vjerovatno da će buduće ekonomske koristi povezane s imovinom pritijecati u Banku i ako se trošak nabavke može pouzdano izmjeriti. Svi ostali popravci i održavanje priznaju se kao trošak u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti u periodu u kojem su nastali.

Korisni vijek upotrebe imovine pregledava se na svaki datum izvještavanja i po potrebi usklađuje. U slučaju da je knjigovodstveni iznos imovine veći od procijenjenog nadoknadivog iznosa, razlika se otpisuje do nadoknadivog iznosa.

Sredstva u pripremi se iskazuju po trošku nabavke uključujući troškove nabavke od trećih lica. Nakon završetka pripreme, svi akumulirani troškovi se prenose na relevantnu kategoriju materijalne imovine i na njih se primjenjuje određena stopa amortizacije.

Dobici i gubici od otuđenja materijalne imovine iskazuju se u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti.

Amortizacija se obračunava na svu imovinu osim sredstava u pripremi prema linearnoj metodi kako bi se otpisao trošak nabavke imovine kroz njen procijenjeni vijek trajanja po slijedećim godišnjim stopama:

	Vijek upotrebe 2017.	Vijek upotrebe 2016.
Zgrade	40 godina	40 godina
Kompjuteri i telefonska oprema	3 - 7 godina	3 - 7 godina
Namještaj i oprema	5 - 10 godina	5 - 10 godina
Ulaganja u zakupljene objekte	Period trajanja zakupa	Period trajanja zakupa

Rezidualna vrijednost imovine i njen vijek trajanja se provjeravaju i, ukoliko je potrebno, prilagođavaju na datum izvještavanja.

l) Nematerijalna imovina

Nematerijalna imovina koju Banka nabavlja iskazuje se po trošku sticanja umanjenom za akumuliranu amortizaciju i gubitke po osnovu umanjenja vrijednosti.

Naknadni troškovi se kapitaliziraju samo kada su ispunjeni svi uslovi koje zahtijeva MRS 38. Svi drugi troškovi se knjiže po nastanku.

Amortizacija se priznaje u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti linearnom metodom tokom vijeka trajanja nematerijalnih sredstava:

	Vijek upotrebe 2017.	Vijek upotrebe 2016.
Software	5-10 godina	5-10 godina
Licence i ostala nematerijalna imovina	5-10 godina	5-10 godina

PROCREDIT BANK D.D. SARAJEVO
NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2017.

(svi iznosi prikazani su u hiljadama BAM, ukoliko nije drugačije navedeno)

2. Značajne računovodstvene politike (nastavak)

m) Depoziti, subordinirani dug, obaveze po uzetim kreditima i ostalim pozajmicama

Depoziti, pozajmice i subordinirane obaveze za Banku predstavljaju izvor finansiranja.

Banka svoje instrumente kapitala klasificira kao finansijske obaveze ili vlasničke vrijednosne papire u skladu sa sadržajem ugovornih uslova instrumenta.

Depoziti, pozajmice i subordinirane obaveze se inicijalno vrednuju po fer vrijednosti umanjenoj za troškove transakcija, a potom se vrednuju po amortizovanom trošku koristeći metodu efektivne kamate.

n) Rezervisanja

Rezervisanja se iskazuju ukoliko Banka ima sadašnju pravnu ili izvedenu obavezu koja je nastala na osnovu prošlih događaja, ako postoji vjerovatnoća da će za podmirenje obaveze biti potreban odliv sredstava koja predstavljaju ekonomsku korist, te ako je moguća pouzdana procjena obaveze. Rezervisanja za obaveze i troškove održavaju se na nivou koji Uprava Banke smatra dovoljnim za pokrivanje nastalih gubitaka. Uprava određuje adekvatnost rezervisanja na osnovu uvida u pojedine stavke, tekuće ekonomske uvjete, karakteristike rizika određenih kategorija transakcija kao i ostale relevantne faktore.

Rezervisanja se ukidaju samo za one troškove za koje je rezervisanje izvorno priznato. Ako odliv ekonomskih koristi za podmirenje obaveza više nije vjerovatan, rezervisanje se ukida.

o) Primanja zaposlenih

i. Obaveze za doprinose

Banka u svom svakodnevnom poslovanju, za svoje zaposlene plaća penziono osiguranje, zdravstveno osiguranje i porez na platu koji se računa na bruto plate i naknade, topli obrok, regres i troškove prijevoza do radnog mjesta i nazad, u skladu sa zakonskom regulativom. Banka ove doprinose uplaćuje u državne fondove za zdravstveno i penziono osiguranje prema stopama koje se primjenjuju tokom godine obračunate na bruto plate.

Banka je obavezna plaćati doprinose za javno penziono osiguranje. Nakon što izvrši uplatu, Banka nema dalje obaveze po tom osnovu. Stalni doprinosi predstavljaju troškove godine u kojoj dospijevaju i kao takvi su uključeni u troškove zaposlenih. Troškovi ovih uplata su uključeni u izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti u istom periodu kao i troškovi plata.

ii. Kratkoročna primanja zaposlenih

Obaveze plaćanja kratkoročnih primanja zaposlenima računaju se na nediskontovanoj osnovi i knjiže se u vrijeme pružanja date usluge.

Rezervisanje se knjiži za iznos za koji se očekuje da će biti plaćen kao kratkoročni bonus ili kao dio plana podjele zarade ukoliko Banka ima sadašnju pravnu ili izvedenu obavezu koja je nastala na osnovu prošlih usluga koje je zaposleni pružio i ukoliko ta obaveza može na pouzdan način biti procijenjena.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE**Za godinu završenu 31. decembra 2017.***(svi iznosi prikazani su u hiljadama BAM, ukoliko nije drugačije navedeno)***2. Značajne računovodstvene politike (nastavak)****o) Primanja zaposlenih (nastavak)****iii. Dugoročna primanja zaposlenih**

Prema propisima, prilikom penzionisanja zaposlenici Banke imaju pravo na jednokratnu beneficiju čiji iznos zavisi od godina starosti, godina radnog staža, te plate koju su primali u Banci.

Takve uplate se tretiraju kao ostala dugoročna primanja zaposlenih, a obaveza knjižena u izvještaju o finansijskom položaju je sadašnja vrijednost utvrđene obaveze plaćanja beneficije na datum izvještavanja, umanjena za vrijednost imovine za pokriće beneficije (ukoliko je ima), uključujući korekcije za neiskazane aktuarske dobitke i gubitke i te trošak prošlih usluga.

Ovu obavezu na godišnjoj osnovi računa nezavisni aktuar koristeći metodu projicirane kreditne jedinice. Sadašnja vrijednost utvrđene obaveze plaćanja beneficije utvrđuje se diskontovanjem očekivanih budućih odliva novca primjenom prosječne kamatne stope koja je slična stopi prinosa korporativnih obveznica u FBiH i prosječnoj kamatnoj stopi dugoročnih depozitnih računa u komercijalnim bankama u zemlji.

Aktuarski dobiti i gubici nastali usljed korekcije na osnovu iskustva i promjenama u aktuarskim pretpostavkama iskazuju se odmah po nastanku u izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti kao i trošak prošlih usluga.

p) Dionički kapital**i. Trošak dioničnog kapitala**

Dionički kapital predstavlja nominalnu vrijednost uplaćenih običnih dionica klasifikovanih u poziciju kapitala i rezervi i denominiran je u BAM. Dividende se priznaju kao obaveza u periodu u kojem su objavljene.

ii. Dionička premija

Dionička premija predstavlja akumuliranu pozitivnu razliku između nominalne vrijednosti i iznosa primljenog za izdate dionice.

r) Zakonske rezerve

Zakonske rezerve su kreirane u skladu sa Zakonom o privrednim društvima Federacije Bosne i Hercegovine koji zahtijeva da se 10% godišnje dobiti prenosi u zakonske rezerve dok one ne dosegnu 25% upisanog dioničkog kapitala. Ukoliko zakonske rezerve do kraja pete poslovne godine ne dostignu visinu od 25% upisanog dioničkog kapitala, za petu i naredne poslovne godine dioničko društvo je obavezno povećati prijenos u rezerve na 20% godišnje dobiti, sve dok zakonske rezerve ne dostignu iznos od 25% dioničkog kapitala. Zakonske rezerve mogu se koristiti za pokriće gubitaka sadašnje i prošlih godina.

s) Regulatorne rezerve za kreditne gubitke

Regulatorne rezerve za kreditne gubitke priznaju se u skladu sa propisima FBA. Regulatorne rezerve za kreditne gubitke su nerazdvojive.

t) Zadržana dobit / akumulirani gubitak

Sva dobit (nakon raspoređivanja) ili gubitak za godinu prenosi se u zadržanu dobit/akumulirane gubitke.

PROCREDIT BANK D.D. SARAJEVO
NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2017.

(svi iznosi prikazani su u hiljadama BAM, ukoliko nije drugačije navedeno)

2. Značajne računovodstvene politike (nastavak)

u) Umanjenje vrijednosti nefinansijske sredstava

Kod imovine koja podliježe amortizaciji provjera umanjenja vrijednosti se vrši kada god događaji ili promjene okolnosti ukazuju na to da postoji mogućnost nenadoknadivosti knjigovodstvene vrijednosti. Gubitak po osnovu umanjenja vrijednosti se knjiži u iznosu za koji knjigovodstvena vrijednost imovine premašuje nadoknadivi iznos. Nadoknadiva vrijednost predstavlja višu vrijednost od fer vrijednosti imovine umanjene za troškove prodaje i vrijednost u upotrebi. Za potrebe procjene umanjenja vrijednosti, sredstva se grupiraju na najnižim nivoima za koje se posebno mogu utvrditi novčani tokovi (jedinice koje stvaraju prihode).

v) Vanbilans i preuzete potencijalne obaveze

U sklopu svog redovnog poslovanja, Banka preuzima potencijalne obaveze vezane uz aktivnosti kreditiranja koje se evidentiraju u vanbilansnoj evidenciji i primarno sadrže garancije, akreditive, ugovorene neiskorištene kredite i limite po kreditnim karticama. Takve finansijske potencijalne obaveze evidentiraju se u izvještaju o finansijskom položaju Banke ako i kada postanu plative.

PROCREDIT BANK D.D. SARAJEVO
NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2017.

(svi iznosi prikazani su u hiljadama BAM, ukoliko nije drugačije navedeno)

3. Nova računovodstvena tumačenja

Postoji određeni broj novih standarda, izmjena standarda, kao i tumačenja koja su u primjeni za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2017. godine, a koje Banka nije ranije usvojila.

IFRS 9 "Finansijski instrumenti: Klasifikacija i mjerenje" (izmijenjen u julu 2014. godine, na snazi za godišnje periode koji počinju na, ili nakon, 1. januara 2018. godine). Glavne karakteristike novog standarda su:

- Finansijska imovina se treba klasifikovati u tri kategorije mjerenja: imovina koja se mjeri naknadno po amortizovanom trošku, imovina koja se mjeri naknadno po fer vrijednosti kroz stavku Ostale sveobuhvatne dobiti (FVOCI) i imovina koja se mjeri naknadno kroz račun dobiti i gubitka (FVPL).
- Klasifikacija dužničkih instrumenata zavisi od poslovnog modela entiteta za upravljanje finansijskom imovinom, te od toga da li ugovoreni novčani tokovi predstavljaju isključivo plaćanja glavnice i kamate (SPPI). Ukoliko dužnički instrument zbog naplate, može se iskazati kao amortizovani trošak, pod uslovom da također ispunjava zahtjeve SPPI-a. Dužnički instrumenti koji ispunjavaju zahtjeve koji se odnose na plaćanje glavnice i kamate, a koji se drže u portfoliju gdje entitet drži imovinu kako bi se prikupili novčani tokovi po osnovu finansijske imovine, ali i prodaje imovinu, se mogu klasifikovati kao Ostali sveobuhvatni prihodi (FVOCI). Finansijska imovina koja ne sadrži novčane tokove koji su SPPI, moraju se mjeriti naknadno, kroz račun dobiti i gubitka (npr. finansijski derivativi). Ugrađeni derivativi se više ne razdvajaju od finansijske imovine, već se koriste u procjeni SPPI zahtjeva.
- Ulaganja u instrumente kapitala se uvijek mjere po fer vrijednosti. Međutim, uprava se može odlučiti da prikaže promjene fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, pod uslovom da instrument nije namijenjen za prodaju. Ukoliko je instrument kapitala namijenjen za prodaju, promjene fer vrijednosti se prikazuju kroz račun dobiti i gubitka.
- Većina zahtjeva iz IAS 39 koji se odnose na klasifikaciju i mjerenje finansijskih obaveza su preneseni nepromijenjeni u IFRS 9. Osnovna promjena se odnosi na to da će entiteti morati prikazati efekte promjena u vlastitom kreditnom riziku koji se odnosi na finansijske obaveze, iskazane po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti.
- IFRS 9 uvodi novi model za priznavanje gubitaka po osnovu umanjenja vrijednosti – model očekivanih gubitaka po osnovu kreditiranja (ECL). Radi se o „trofaznom“ pristupu koji se bazira na promjenama kreditnog kvaliteta finansijske imovine od inicijalnog priznavanja. U praksi, nova pravila nalažu da će entiteti morati evidentirati gubitak jednak iznosu dvanaestomjesečnog ECL-a po inicijalnom priznavanju finansijske imovine kod koje nije došlo do smanjenja kreditnog kvaliteta (ili dugoročni ECL za potraživanja od kupaca). U slučaju značajnog povećanja kreditnog rizika, umanjenje vrijednosti se mjeri korištenjem dugoročnog ECL-a. Model uključuje operativna pojednostavljenja za potraživanja od kupaca i potraživanja po osnovu najma.
- Zahtjevi za poslove o hedžingu su izmenjeni kako bi se bliže uskladilo računovodstvo sa upravljanjem rizikom. Standard pruža entitetima izbor računovodstvene politike između primjene zahtjeva računovodstva za zaštitu od rizika iz MSFI 9 i nastavljanja primjene MRS 39 svim rizicima jer se standard trenutno ne odnosi na računovodstvo za makro hedžing.

MSFI 9 "Finansijski instrumenti" imat će uticaja na priznavanje i mjerenje, umanjenje vrijednosti, kao i na zahtjeve za otkrivanjem finansijskih instrumenata. Na osnovu preliminarne procjene, očekuje se da će primjena uslova za umanjenje vrijednosti MSFI 9 dovesti do povećanja naknade za gubitke u trenutku tranzicije i umjerenih povećanja troškova za rezervisanje gubitaka po kreditima i avansima. Novi računovodstveni zahtjevi za hedžing neće uticati na finansijske izvještaje jer banka ne primjenjuje računovodstvo za hedžing. MSFI 9 se primenjuje za godišnje periode koji počinju 1. januara 2018. godine ili kasnije.

PROCREDIT BANK D.D. SARAJEVO
NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2017.

(svi iznosi prikazani su u hiljadama BAM, ukoliko nije drugačije navedeno)

3. Nova računovodstvena tumačenja (nastavak)

Banka je napravila procijenu uticaja prelaska na MSFI 9, a približne vrijednosti su prikazane u tabeli ispod.

Uprava Banke je sprovela projekat implementacije MSFI 9, uz podršku ProCredit Holdinga u dijelu testa poslovnog modela i SPPI testa. Implementacija je sprovedena u skladu sa principima utvrđenim na nivou ProCredit Grupe.

Na osnovu kalkulacija i analiza izvršenih do datuma pripreme ovih finansijskih izvještaja, očekuje se da će prelazak na MSFI 9 rezultirati smanjenjem ukupne finansijske imovine za oko 1.334 hiljade BAM, što je u najvećoj mjeri uzrokovano povećanjem početnog stanja rezervisanja za očekivane kreditne gubitke u 2018. godini u poređenju sa završnim iznosom rezervisanja za kreditne gubitke u 2017. godini, izračunatoj u skladu sa MRS 39.

Gore navedena procjena efekta je preliminarna, budući da nisu finalizirane sve aktivnosti koje bi obezbijedile potpunu implementaciju MSFI 9 u Banci:

- MSFI 9 će zahtijevati da Banka izmijeni računovodstvene procese i interne kontrole,
- i pored toga što je paralelni obračun sproveden u drugoj polovini 2017. godine, novi sistemi i relevantne kontrole nisu bile operativne u dužem vremenskom periodu,
- nove računovodstvene politike i procedure, pretpostavke, prosuđivanja i tehnike procijenjivanja će biti predmet izmjena sve dok Banka ne završi svoje prve finansijske izvještaje koji uključuju i datum prve primjene.

Ne očekuju se značajne promjene kod finansijske obaveze, osim promjena u fer vrijednosti finansijskih obaveza koje se vrednuju po FVTPL, koje se mogu pripisati promjenama kreditnog rizika instrumenata, a koji će biti prezentovani u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti.

Novi standard takođe uvodi proširene zahtjeve za objavljivanjem i promjene u prezentaciji. Od ovih zahtjeva se očekuje da promjene prirodu i otkriju više detalja o finansijskim instrumentima Banke posebno u godini usvajanja novog standarda.

IFRS 15, Prihod po osnovu ugovora sa Kupcima (objavljen 28. maja 2014. godine, na snazi za periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2018. godine). Novi standard uvodi osnovni princip koji nalaže da se prihod priznaje u trenutku prijenosa roba ili usluga na kupca, po cijeni izvršene transakcije. U slučaju skupova roba ili usluga koje su odvojene po prirodi, te robe i usluge moraju biti posebno priznate, a bilo kakvi popusti ili rabati na ugovorenu cijenu se moraju alocirati po odvojenim elementima. Ukoliko je iznos naplate varijabilan, trebaju se priznati minimalni iznosi, ukoliko za iste ne postoji značajan rizik od poništenja. Troškovi nastali u procesu osiguranja ugovora sa kupcima se moraju kapitalizovati i amortizovati u periodu trajanja ugovora. Za nove amandmane očekuje se da iste neće imati materijalan uticaj na finansijske izvještaje Banke.

Amandmani na MSFI 15, Prihodi od ugovora sa kupcima (objavljen 12. aprila 2016. godine, na snazi za periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2018. godine).

Amandmani ne mijenjaju osnovne principe Standarda, već objašnjavaju kako se ti principi primjenjuju. Amandmani objašnjavaju kako da se identifikuju obaveze izvršenja (obećanje prenošenja dobra ili usluge kupcu) u ugovoru; kako utvrditi da li je kompanija glavni dobavljač (dobra ili usluge) ili agent (odgovoran za posredovanje u pružanju dobara ili usluga); i kako utvrditi da li prihod od dodjele licence treba priznati u trenutku ili vremenu. Osim pojašnjenja, amandmani uključuju i dva dodatna olakšanja za smanjenje troškova i složenosti za pravno lice kada prvi put primjenjuje novi standard. Ne očekuje se da će novi amandman imati materijalan uticaj na finansijske izvještaje Banke.

PROCREDIT BANK D.D. SARAJEVO
NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2017.

(svi iznosi prikazani su u hiljadama BAM, ukoliko nije drugačije navedeno)

3. Nova računovodstvena tumačenja (nastavak)

MSFI 16, Lizing (objavljen 13. januara 2016. godine, na snazi za periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2019. godine). Novi standard postavlja principe za priznavanje, mjerenje, prezentaciju i objavljivanje lizinga. Svi lizing ugovori rezultiraju da zakupac dobije pravo korištenja imovine na početku zakupa i, ako se otplaćuje tokom vremena, takođe dobijaju finansiranje. U skladu s tim, MSFI 16 eliminiše klasifikaciji lizinga kao operativni lizing ili finansijski lizing kako je propisano prema MRS 17, umjesto toga uvodi model jediničnog knjiženja. Korisnici lizinga će biti dužni da priznaju: (a) imovinu i obaveze za sve lizinge sa rokom dužim od 12 mjeseci, osim ako osnovna sredstva nisu niskog iznosa; i (b) amortizaciju sredstava za lizing odvojeno od kamate na obaveze po lizingu u bilansu uspjeha. MSFI 16 u suštini prenosi zahtjeve lizinga u MRS 17 za zajmodavca.

Shodno tome, zakupodavac nastavlja da klasificira svoje zakupe kao operativni lizing ili finansijski lizing, i drugačije knjiži te dvije vrste zakupa. Banka trenutno procjenjuje utjecaj novog standarda na svoje finansijske izvještaje.

Inicijativa za objavljivanje - Izmjene MRS 7 (objavljen 29. januara 2016. na snazi za periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2017. godine). Izmijenjeni MRS 7 zahtijeva prezentiranje usaglašavanja kretanja obaveza koje proizilaze iz aktivnosti finansiranja. Banka će ovo prezentiranje predstaviti u finansijskim izvještajima iz 2017. godine.

MSFI 17 "Ugovori o osiguranju" (objavljen 18. maja 2017. na snazi za periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2021. godine). MSFI 17 zamjenjuje MSFI 4, kojem je pravnim licima dozvoljeno da obavljaju računovodstvene ugovore o osiguranju koristeći postojeću praksu. Kao posljedicu, investitorima je bilo teško usporediti i suprotstaviti finansijske performanse inače sličnih osiguravajućih društava. MSFI 17 je standard koji obračunava sve vrste ugovora o osiguranju, uključujući ugovore o reosiguranju koje drži osiguravač. Standard zahtijeva priznavanje i mjerenje grupa ugovora o osiguranju na: (i) rizikom-podešena sadašnja vrijednost budućih novčanih tokova (ispunjenje novčane tokove) koji objedinjuje sve dostupne informacije o ispunjenju novčanih tokova na način koji je u skladu sa dostupnim tržišnim informacijama; plus (ako je ova vrijednost obaveza) ili minus (ako je ova vrijednost imovine) (ii) iznos predstavlja neostvarene dobiti u grupi ugovora (ugovornih usluga marža). Osiguravači će priznati dobit iz grupe ugovora o osiguranju tokom perioda koji pružaju osiguranje, a pošto se oslobađaju od rizika. Ako grupa ugovora ili postane gubitak, entitet će odmah priznati gubitak. Očekuje se da novi standard ne utiče na finansijske izvještaje Banke.

IFRIC 22 "Devizne transakcije i razmatranje unaprijed" (objavljeno 8. decembra 2016. na snazi za periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2018). Objasnjava kako odrediti datum transakcije kada se primjenjuje standard za transakcije u stranoj valuti, MRS 21. The interpretation applies where an entity either pays or received consideration in advance for foreign currency-denominated contracts. U tumačenju se navodi da datum transakcije je datum na koji entitet inicijalno priznaje nemonetarno sredstvo ili ne-novčanu obavezu koja proizilazi iz plaćanja ili prijema uplatnice. Ukoliko je višestruko plaćanje ili primanja unaprijed, tumačenje zahtjeva od entiteta da odredi datum transakcije za svaku isplatu ili prijem unaprijed razmatranja. Očekuje se da novi standard ne utiče na finansijske izvještaje Banke.

PROCREDIT BANK D.D. SARAJEVO
NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2017.

(svi iznosi prikazani su u hiljadama BAM, ukoliko nije drugačije navedeno)

3. Nova računovodstvena tumačenja (nastavak)

IFRIC 23 "Neizvjesnost u odnosu na tretman poreza na dohodak" (objavljeno 7. juna 2017. i stupiće na snagu za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2019.).
MRS 12 navodi kako da obračunava tekuće i odložene poreze, ali ne kako da odražava efekte neizvjesnosti. Interpretacija objašnjava kako primijeniti zahtjeve za priznavanje i mjerenje u MRS 12 kada postoji neizvjesnost u odnosu na tretman poreza na dohodak. Društvo treba da odredi da li će svaki neizvjesni poreski tretman razmatrati odvojeno ili zajedno sa jednim ili više drugih neizvjesnih poreskih tretmana na osnovu kog pristupa bolje predviđa rješavanje nesigurnosti. Društvo treba da pretpostavi da će poreki organ ispitati iznose koje ima pravo da ispita i da imaju potpune informacije prilikom izrade tih pregleda. Ukoliko društvo zaključi da nije vjerovatno da će poreski organ prihvatiti neizvjesno poresko postupanje, efekat neizvjesnosti će se odraziti u određivanju poreza na dobit ili gubitka, poreske osnove, neiskorištene poreske gubitke, neiskorištene poreske kredite ili poreskih stopa koristeći ili najverovatnije iznos ili očekivanu vrijednost, zavisno od toga kojim metodom društvo očekuje da bolje predvidi nesigurnosti.

Društvo će odražavati efekat promene činjenica i okolnosti ili novih informacija koje utiču na presude ili procjene koje zahtijeva tumačenje kao promjena računovodstvene procjene. Primjeri promjena u činjenicama i okolnostima ili nove informacije koje mogu dovesti do ponovnog procjenjivanja presude ili procjene obuhvataju, ali bez ograničenja, ispiti ili postupci od strane poreskog organa, izmjene pravila koje uspostavlja organ za oporezivanje ili isticanje prava poreske uprave da ispita ili preispita poreski tretman. Odsustvo saglasnosti ili neslaganja poreskog organa sa poreskim tretmanom, u izolaciji, malo je verovatno da će predstavljati promjenu činjenica i okolnosti ili novih informacija koje utiču na presude i procjene koje zahtijeva tumačenje. Očekuje se da novi standard neće uticati na finansijske izveštaje Banke.

Očekuje se da druga nova izjava neće imati materijalnog uticaja na Banka kada bude usvojeno sljedeće:

- Prodaja ili doprinos sredstava između investitora i njegovog pridruženog pravnog lica ili zajedničkog pravnog lica - Izmjene MSFI 10 i MRS 28 (izdate 11. septembra 2014. godine i stupaju na snagu za godišnje periode koji počinju na ili nakon datuma koji odredi IASB).
- Priznavanje odloženih poreskih sredstava za nerealizirane gubitke - Izmjene MRS 12 (izdate 19. januara 2016. i stupaju na snagu za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2017. godine).
- Izmjene MSFI 2 "Plaćanja po osnovu akcija" (izdate 20. juna 2016. i stupaju na snagu za godišnje periode koji počinju 1. januara 2018. godine ili nakon toga).
- Primjena MSFI 9 "Finansijski instrumenti" sa MSFI 4 "Ugovori o osiguranju" - Izmjene MSFI 4 (izdate 12. septembra 2016. i stupaju na snagu, zavisno od pristupa, za godišnje periode koji počinju 1. januara 2018. ili nakon 1. januara za lica koja se odluče za primjenu opcija privremenog izuzeća ili kada društvo prvo primjenjuje MSFI 9 za društva koji se odluče za primjenu overlay pristupa).
- Godišnja poboljšanja ciklusa MSFI 2014-2016 (izdata 8. decembra 2016. i stupaju na snagu za godišnje periode koji počinju 1. januara 2017. ili nakon 1. januara 2017. godine za izmjene MSFI 12, a 1. januara 2018. ili nakon za izmjene MSFI 1 i MRS 28).
- IFRIC 22 "Transakcije u stranoj valuti i unapređenje" (izdate 8. decembra 2016. i stupaju na snagu za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2018. godine) će imati mali uticaj na finansijske izveštaje. Tumačenje je na snazi za godišnje periode koji počinju 1. januara 2018. godine ili kasnije.
- Prenos investicione nekretnine - Izmjene MRS 40 (izdate 8. decembra 2016. i stupaju na snagu za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2018. godine).

Osim ako drugačije nije navedeno iznad, ne očekuje se da će novi standardi i tumačenja značajno uticati na finansijske izveštaje Banke.

Ne postoje zahtjevi ili propisi nametnuti od strane FBA ili drugih regulatornih tijela koji se odnose na prezentaciju važećeg okvira finansijskog izvještavanja.

PROCREDIT BANK D.D. SARAJEVO
NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2017.

(svi iznosi prikazani su u hiljadama BAM, ukoliko nije drugačije navedeno)

4. Ključne računovodstvene procjene i tumačenja

Banka pravi procjene i prosudbe koje utiču na iskazane iznose imovine i obaveza u narednoj finansijskoj godini. Procjene i prosudbe redovno se provjeravaju i zasnivaju se na historijskom iskustvu i ostalim faktorima, poput očekivanog toka budućih događaja koji se u postojećim okolnostima može realno pretpostaviti.

a) Gubici od umanjenja vrijednosti kredita i pozajmica

U cilju procjene umanjenja vrijednosti Banka minimalno na mjesečnoj osnovi vrši provjeru svog kreditnog portfolia. Prilikom utvrđivanja da li gubitak po osnovu umanjenja vrijednosti treba iskazati u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti, Banka vrši procjenu postojanja uočljivih podataka koji ukazuju na postojanje mjerljivog smanjenja u procijenjenim budućim novčanim tokovima iz kreditnog portfolia, prije nego to je moguće utvrditi smanjenje kod pojedinačnih kredita u tom portfoliju. Ti dokazi mogu uključivati uočljive podatke koji ukazuju na negativnu promjenu platnog statusa zajmoprimca kod Banke, ili državne ili lokalne privredne uslove koji su povezani sa kašnjenjem po sredstvima Banke.

Prilikom određivanja svojih budućih novčanih tokova, Uprava koristi procjene zasnovane na metodi historijskog gubitka po osnovu sredstva sa karakteristikama kreditnog rizika i objektivne dokaze umanjenja vrijednosti slične onima u portfoliju. Metodologija i pretpostavke koje se koriste za procjenu kako iznosa tako i vremena budućih novčanih tokova redovno se provjeravaju u svrhu smanjenja svih razlika između procijenjenih gubitaka i stvarnih gubitaka.

Povećanje ili smanjenje od 10% u stvarnom gubitku u odnosu na procijenjene gubitke rezultiralo bi povećanjem ili smanjenjem umanjenja vrijednosti na kolektivno ocijenjenoj osnovi za 565 hiljada BAM (2016: 1.920 hiljada BAM), redom. Gubici od umanjenja vrijednosti za pojedinačno značajne kredite zasnovani su na procjenama diskontovanih budućih novčanih tokova pojedinačnih kredita, uzimajući u obzir otplate i realizaciju bilo koje imovine koja se drži kao kolateral na kredite. Međutim, Banka ne vrši analizu osjetljivosti za umanjenje pojedinačno značajnih kredita.

Umanjenje imovine vrednovane po amortizovanom trošku utvrđuje se na način opisan u Napomeni 5.1.

b) Oporezivanje

Banka podliježe porezu na dobit u Bosni i Hercegovini (FBiH i RS). Porezna prijava je podložna odobrenju od strane poreznih vlasti koje imaju pravo naknadno pregledati poslovne knjige poreznog obveznika. Tumačenje poreznih propisa od strane poreznih vlasti koje se primjenjuje na transakcije i aktivnosti Banke ne moraju se slagati sa tumačenjima Uprave. Kao rezultat toga, transakcije mogu biti osporene od strane poreznih vlasti a Banka može biti izložena plaćanju dodatnih poreza, penala i kamata, što može predstavljati značajne iznose. U skladu sa Zakonom o Poreznoj upravi FBiH i Zakonom o poreskom postupku RS, porezne obaveze mogu biti preispitane od strane Porezne uprave u periodu od 5 godina nakon nastanka obaveze.

c) Regulatorni zahtjevi

FBA je ovlaštena da vrši kontrolu poslovanja Banke, te da zahtijeva izmjene knjigovodstvenih vrijednosti imovine i obaveza, u skladu sa odgovarajućom regulativom.

PROCREDIT BANK D.D. SARAJEVO
NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2017.

(svi iznosi prikazani su u hiljadama BAM, ukoliko nije drugačije navedeno)

5. Upravljanje finansijskim rizikom

Aktivnosti Banke su izložene različitim vrstama finansijskog rizika; kreditni rizik, rizik likvidnosti, te tržišni rizik. Tržišni rizik uključuje rizik stranih valuta, kamatne stope te ostale cjenovne rizike. Banka je uspostavila integrisani sistem upravljanja rizicima uvođenjem politika i procedura koje uključuju analizu, procjenu, prihvatanje i upravljanje rizicima. Prihvatanje rizika predstavlja bit finansijskog poslovanja Banke, a operativni rizik predstavlja neizbježnu posljedicu poslovanja.

Uprava Banke je odgovorna za uspostavljanje i nadzor okvira upravljanja finansijskim rizikom Banke.

Upravljanje rizicima vrši Odjel za upravljanje kreditnim rizikom i Služba za upravljanje rizicima koji postoje u okviru Banke prema internim aktima odobrenim od strane Nadzornog Odbora i Uprave banke. Interni akti i sistemi upravljanja rizicima redovno se pregledaju i unapređuju kako bi obuhvatili promjene u tržišnim uslovima, te ponuđenim proizvodima i uslugama. Banka na kontinuiranoj osnovi vrši prilagođavanje i usklađivanje sa zakonskim i podzakonskim aktima. Procesi upravljanja i kontrole rizicima se na vrijeme prilagođavaju kako bi reflektovali promjene u operativnom okruženju.

5.1. Kreditni rizik

Banka je izložena kreditnom riziku kroz aktivnosti kreditiranja, te u slučajevima u kojima djeluje kao posrednik u ime komitenata ili trećih osoba. Kreditni rizik nastaje iz kreditne izloženosti prema klijentima, kreditne izloženosti prema bankama po osnovu plasmana i datih zajmova i rizika izdavanja. Kreditni rizik dijeli se na kreditni rizik nemogućnosti naplate i kreditni rizik portfolija kako bi se omogućilo fokusirano upravljanje kreditnim rizikom. Kreditna izloženost regulisanim finansijskim i javnim institucijama, kao i emitentima vrijednosnih papira, se tretira pojedinačno kao rizik druge strane. Cilj je da se smanji rizik od nastanka gubitaka uzrokovanih nemogućnošću druge strane ili emitenata da ispune svoje obaveze. Banka nastoji da minimizira izloženost riziku druge strane kroz odobravanje i proces selekcije novih klijenata i emitenata, ograničavanjem izloženosti bilo pojedinačnoj ili grupi povezanih strana, kao i ograničavanjem izloženosti bilo kojem pojedinačnom emitentu, ili klasi emitenata, kroz pregled odobrenih limita za druge strane i emitente.

PROCREDIT BANK D.D. SARAJEVO
NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2017.

(svi iznosi prikazani su u hiljadama BAM, ukoliko nije drugačije navedeno)

5. Upravljanje finansijskim rizikom (nastavak)

5.1 Kreditni rizik (nastavak)

(i) *Analiza kreditne kvalitete*

Tabele ispod predstavljaju informacije o kreditnoj kvaliteti finansijske imovine i umanjeње vrijednosti/gubitka Banke u uspoređbi te imovine.

Tabla predstavlja najgori scenarij izloženosti Banke kreditnom riziku na 31. decembar 2017 i 2016., bez uzimajući u obzir bilo koji kolateral ili neko drugo priključeno kreditno poboljšanje. Za finansijsku imovinu, izloženosti ispod predstavljaju neto knjigovodstvene vrijednosti kao što su iskazane u izvještaju o finansijskom položaju.

Maksimalna izloženost kreditnom riziku

	31. decembar 2017		31. decembar 2016	
	Knjigovods tvena vrijednost	Amount committed/ guaranteed	Knjigovods tvena vrijednost	Amount committed/ guaranteed
Plasmani Centralnoj banci i drugim banaka	91.885	-	57.099	-
Kreditni i potraživanja od klijenata	327.665	-	283.305	-
Ostala finansijska imovina	467	-	653	-
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	43	-	43	-
Kreditne obaveze	-	29.325	-	32.747
Finansijske garancije i akreditivi	-	41.970	-	40.788
Ukupno	420.060	71.295	341.100	73.535

Plasmani kod Centralne banke i drugih banaka

Gotovina i tekući račun kod banaka nisu ni dospjeli niti im je vrijednost umanjena te nisu obezbjeđeni kolateralom. Kreditni kvalitet gotovine i stanja kod centralnih banaka je dat u nastavku. Centralna banka nema rejting ocijenjen od strane priznatih rejting agencija. Međutim, Bosna i Hercegovina ima stabilan ekonomski rast, te prihvodi od indirektnih poreza rastu što omogućava državi da servisira javni dug. Javni dug ima opadajući trend.

	Fitch Rejting	Ukupno
31. decembar 2017.		
<i>Nisu dospjela niti je vrijednost umanjena</i>		
Centralna Banka Bosne i Hercegovine	Nema rejting	
- Tekući računi		35.249
- Zakonske reserve		35.005
- Žiro kliring računi		5.161
ProCredit Bank AG, Frankfurt am Main, Njemačka	BBB	8.562
DZ BANK AG Deutsche Zentral-Genossenschaftsbank, Frankfurt am Main, Njemačka	AA-	7.248
Raiffeisen Bank International AG, Beč, Austrija	AA-	365
ProCredit Bank (Bugarska) EAD	BBB	90
Zagrebačka Banka d.d. Zagreb, Hrvatska	BBB-	87
UniCredit Bank d.d. Mostar, Bosna i Hercegovina	BBB-	50
ProCredit Bank Sh.a, Kosovo	BBB	41
ProCredit Bank a.d. Beograd, Srbija	BBB	27
Ukupna gotovina i gotovinski ekvivalenti, isključujući gotovinu u blagajni		91.885

PROCREDIT BANK D.D. SARAJEVO
NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2017.

(svi iznosi prikazani su u hiljadama BAM, ukoliko nije drugačije navedeno)

5. Upravljanje finansijskim rizikom (nastavak)

5.1 Kreditni rizik (nastavak)

(i) *Analiza kreditne kvalitete (nastavak)*

Plasmani kod Centralne banke i drugih banaka (nastavak)

	Fitch Rejting	Ukupno
31. decembar 2016.		
<i>Nisu dospjela niti je vrijednost umanjena</i>		
Centralna Banka Bosne i Hercegovine	Nema rejting	
- Tekući računi		13.483
- Zakonske rezerve		29.496
- Žiro kliring računi		890
ProCredit Bank AG, Frankfurt am Main, Njemačka	BBB	9.268
Raiffeisen Bank International AG, Beč, Austrija	BBB	3.303
ProCredit Bank a.d. Beograd, Srbija	BBB	190
DZ BANK AG Deutsche Zentral-Genossenschaftsbank, Frankfurt am Main, Njemačka	AA-	141
Zagrebačka Banka d.d. Zagreb, Hrvatska	BBB-	103
ProCredit Bank Sh.a, Kosovo	BBB	103
ProCredit Bank (Bulgaria) EAD	BBB	90
UniCredit Bank d.d. Mostar, Bosna i Hercegovina	BBB-	32
Ukupna gotovina i gotovinski ekvivalenti, isključujući gotovinu u blagajni		57.099

Međubankarske izloženosti pažljivo se prate na svakodnevnoj osnovi od strane odjela za praćenje rizika i odjela trezora. Banka ograničava svoje depozite i druge bankarske transakcije kod finansijski stabilnih međunarodnih banaka. Prije nego što se započne poslovni odnos i sa datom bankom, Uprava Banke i odjel upravljanja rizicima provode analizu finansijskog stanja institucije. Finansijski učinak ugovornih strana se kontinuirano prati. Pored toga, sve korespondentne banke kod kojih Banka ima izloženost kontinuirano se nadgledaju po njihovim rejtingzima datim od strane međunarodnih rejting agencija kao što su: Standard & Poor's (S & P), Fitch i Moody's. Odjel nezavisan od odjela trezora, odjela upravljanja rizicima, prati da izloženost prema svim bankama ne prelazi postavljena ograničenja. Dnevni monitoring se vrši kako bi se spriječilo kršenje granica izloženosti kod pojedinih institucija.

U tabeli ispod prikazani su tekući računi Banke kod odgovarajućih banaka po kreditnim rejtingom:

	31. decembar 2017.	31. decembar 2016.
<i>Nije dospjelo niti je umanjena vrijednost</i>		
- AA+ to AA- Raiting	7.613	141
- BBB+ to B- Raiting	8.857	13.079
Ukupno gotovina kod banaka	16.470	14.230

PROCREDIT BANK D.D. SARAJEVO
NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2017.

(svi iznosi prikazani su u hiljadama BAM, ukoliko nije drugačije navedeno)

5. Upravljanje finansijskim rizikom (nastavak)

5.1 Kreditni rizik (nastavak)

(i) *Analiza kreditne kvalitete (nastavak)*

Kreditni i pozajmice klijentima

31. decembar 2017.	Fizička lica i poduzetnici	Pravna lica	Ukupno
Ukupan bruto iznos	33.423	312.962	346.385
Ispravka vrijednosti (individualna i kolektivna)	(2.389)	(16.331)	(18.720)
Neto knjigovodstvena vrijednost	31.034	296.631	327.665
Po amortizovanom trošku			
Nije dospjelo niti je vrijednost umanjena	24.742	260.220	284.962
Dospjelo ali nije umanjena vrijednost	3.687	26.262	29.949
Umanjena vrijednost	3.036	28.438	31.474
Ukupno bruto iznos	31.465	314.920	346.385
Ispravka vrijednosti (individualna i kolektivna)	(2.389)	(16.331)	(18.720)
Neto knjigovodstvena vrijednost	29.076	298.589	327.665
Dospjelo ali nije umanjena vrijednost			
Dospjelo 0 – 30 dana	3.012	20.725	23.737
Dospjelo 31 – 90 dana	675	5.537	6.212
Dospjelo 91 – 180 dana	-	-	-
	3.687	26.262	29.949
Umanjena vrijednost			
Dospjelo 0 – 30 dana	-	-	-
Dospjelo 31 – 90 dana	-	-	-
Dospjelo 91 – 180 dana	510	5.829	6.339
Past preko 180 dana	2.526	22.609	25.135
	3.036	28.438	31.474
Ispravka vrijednosti			
Induvidualno	(2.065)	(11.006)	(13.071)
Kolektivno	(324)	(5.325)	(5.649)
Ukupno ispravke vrijednosti	(2.389)	(16.331)	(18.720)

PROCREDIT BANK D.D. SARAJEVO
NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2017.

(svi iznosi prikazani su u hiljadama BAM, ukoliko nije drugačije navedeno)

5. Upravljanje finansijskim rizikom (nastavak)

5.1 Kreditni rizik (nastavak)

(i) *Analiza kreditne kvalitete (nastavak)*

Kreditni i pozajmice klijentima (nastavak)

31. decembar 2016.	Fizička lica i poduzetnici	Pravna lica	Ukupno
Ukupan bruto iznos	45.318	265.552	310.870
Ispravka vrijednosti (individualna i kolektivna)	(3.107)	(24.458)	(27.565)
Neto knjigovodstvena vrijednost	42.211	241.094	283.305
Po amortizovanom trošku			
Nije dospjelo niti je vrijednost umanjena	28.241	228.844	257.085
Dospjelo ali nije umanjena vrijednost	6.305	12.305	18.610
Umanjena vrijednost	3.115	32.060	35.175
Ukupno bruto iznos	37.661	273.209	310.870
Ispravka vrijednosti (individualna i kolektivna)	(3.107)	(24.458)	(27.565)
Neto knjigovodstvena vrijednost	34.554	248.751	283.305
Dospjelo ali nije umanjena vrijednost			
Dospjelo 0 – 30 dana	5.070	11.648	16.718
Dospjelo 31 – 90 dana	1.235	657	1.892
Dospjelo 91 – 180 dana	-	-	-
	6.305	12.305	18.610
Umanjena vrijednost			
Dospjelo 0 – 30 dana	-	-	-
Dospjelo 31 – 90 dana	-	-	-
Dospjelo 91 – 180 dana	365	964	1.329
Past preko 180 dana	2.750	31.096	33.846
	3.115	32.060	35.175
Ispravka vrijednosti			
Induvidualno	(551)	(7.810)	(8.361)
Kolektivno	(2.556)	(16.648)	(19.204)
Ukupno ispravke vrijednosti	(3.107)	(24.458)	(27.565)

Reprogramirani krediti i potraživanja

Reprogramirani krediti koji bi inače bili u kašnjenju ili sa umanjenom vrijednosti na dan 31. decembra 2017. godine su iznosili 12.788 hiljada BAM (2016.: 17.489 hiljada BAM) i koji su za potrebe izvještavanja uključeni u kredite u kašnjenju.

Reprogramirana potraživanja za kredite i avanse date klijentima na dan 31. decembra 2017. i 2016. godine mogu se prikazati kako slijedi:

	Broj	Neto knjigovodstvena vrijednost
31. decembar 2017.		
Pravna lica	186	12.051
Fizička lica i poduzetnici	103	737
	289	12.788
31. decembar 2016.		
Pravna lica	312	21.468
Fizička lica i poduzetnici	171	1.493
	483	22.961

PROCREDIT BANK D.D. SARAJEVO
NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2017.

(svi iznosi prikazani su u hiljadama BAM, ukoliko nije drugačije navedeno)

5. Upravljanje finansijskim rizikom (nastavak)

5.1 Kreditni rizik (nastavak)

(i) Analiza kreditne kvalitete (nastavak)

Kreditni i pozajmice klijentima (nastavak)

Umanjenje vrijednosti i rezervisanja

Umanjenje vrijednosti se priznaju za potrebe finansijskog izvještavanja samo za gubitke nastale na datum izvještavanja a na osnovu objektivnih dokaza o umanjenju vrijednosti, vidjeti računovodstvenu politiku 2 (g) (iv).

Politika Banke zahtijeva pregled pojedinačne finansijske imovine koja je iznad praga značajnosti, a najmanje jednom godišnje ili redovno kada to zahtijevaju pojedinačni slučajevi. Umanjenja vrijednosti na pojedinačno ocijenjene izloženosti utvrđuju se procjenom nastalog gubitka svakog pojedinačnog slučaja na datum izvještavanja i primjenjuju se na sve pojedinačno značajne izloženosti. Procjena obično obuhvata kolateral koji se drži (uključujući i ponovnu potvrdu njegovog izvršenja) i očekivane primitke za taj pojedinačni slučaj. Kolektivna procjena umanjenja grupe finansijske imovine zasniva se na kvantitativnoj analizi historijskih stopa defaulta za kreditna portfolija sa sličnim karakteristikama kreditnog rizika. Kvantitativne stope defaulta izračunate na ovaj način podliježu kvalitativnoj analizi (migracijska analiza).

Prema internoj metodologiji Banka će odrediti kreditne gubitke prema raspodjeli kreditne izloženosti u tri različite kategorije:

- ***Specifična individualna umanjenja*** u ovoj kategoriji, Banka bi obezbijedila sve pojedinačno značajne kreditne izloženosti sa objektivnim dokazima o umanjenju vrijednosti.
- ***Umanjenja vrijednosti na nivou portfolia-a*** u ovoj kategoriji, Banka bi obezbijedila sve značajne kreditne izloženosti za koje Banka utvrdi da nisu umanjene vrijednosti i nematerijalne izloženosti u skladu sa njihovim sličnim karakteristikama kreditnog rizika.
- ***Posebne odredbe u ovoj kategoriji***, Banka bi obezbijedila sve pojedinačno beznačajne kreditne izloženosti na osnovu broja neisplaćenih dana (više od 30 dana u kašnjenju).

Banka se osigurava od rizika koji dolaze od druge strane tako što formira rezervisanja za umanjenje vrijednosti kredita. Pojedinačno rezervisani krediti su krediti za koje Banka utvrdi da postoji objektivni dokaz za umanjenje vrijednosti te ne očekuje naplatu glavnice ili kamate u skladu sa ugovorenim obavezama iz kreditnih odnosa. Finansijskoj imovini ili grupi finansijske imovine se umanjuje vrijednost te se priznaje gubitak po osnovu umanjenja vrijednosti ako, i samo ako, postoje objektivni dokazi umanjenja vrijednosti koje je rezultat jednog ili više događaja do kojih je došlo nakon početnog priznavanja imovine («gubitak»), a taj gubitak (ili gubici) ima uticaj na buduće novčane tokove finansijske imovine ili grupe finansijske imovine i koji se može pouzdano procijeniti. Banka na svaki datum izvještavanja vrši procjenu postojanja objektivnih dokaza umanjenja vrijednosti finansijske imovine ili grupe finansijske imovine.

Kreditna izloženost u kašnjenju je definisana kao kreditna izloženost za koju su ugovorene kamate i/ili glavnica dospjele.

Kvalitet kreditnog portfolija se redovno prati. Mjera za kvalitet kreditnog portfolija je portfolio u riziku (PAR), koji banka definiše kao sveukupnu kreditnu izloženost čija je otplata kamate i/ili glavnice u statusu neizmirenja obaveza za više od 30 dana, u skladu sa smjernicama Procredit banke.

PROCREDIT BANK D.D. SARAJEVO
NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2017.

(svi iznosi prikazani su u hiljadama BAM, ukoliko nije drugačije navedeno)

5. Upravljanje finansijskim rizikom (nastavak)

5.1 Kreditni rizik (nastavak)

(i) Analiza kreditne kvalitete (nastavak)

Kreditni i pozajmice klijentima (nastavak)

Obično, redovna procjena s ciljem sticanja objektivnog dokaza umanjena vrijednosti je primjenjiva za sva bilansna izlaganja kreditnom riziku, bez obzira na njihovu veličinu. Dakle, sljedeći indikatori predstavljaju naznake umanjena vrijednosti:

- kasni sa plaćanjem više od 90 dana u materijalno značajnom iznosu;
- Banka je pokrenula sudski postupak;
- pokretanje stečajnog postupka;
- nepoštivanje uslova iz ugovora, osim u slučaju da Banka odustane od ili izmijeni uslove;
- cijela ili dio kreditne izloženosti klijenta pokazuje znakove umanjena vrijednosti;
- postojanje bilo kakvih specifičnih podataka o klijentovom poslovanju ili promjenama u klijentovom tržišnom okruženju koje su ili se očekuje da će imati negativan uticaj na budući novčani tok.

Ako je za kredit napravljeno umanjeno vrijednosti, uzima se u obzir sveukupna izloženost prema klijentu i primjenjuje se princip kontaminacije. Dakle, ukoliko je jedan kredit umanjeno vrijednosti, svaki pojedinačni kredit odobren istom klijentu ili njegovom povezanom licu pregleda se kako bi se utvrdio nivo umanjena vrijednosti ostalih kredita odobrenih istom klijentu ili grupi povezanih lica.

Banka vrši procjenu vjerovatnoće nemogućnosti naplate koristeći interne instrumente procjene prilagođene različitim kategorijama druge strane. Ti instrumenti su interno izrađeni i predstavljaju kombinaciju statističkih analiza i procjene kreditnog službenika, a potvrđuju se, ukoliko je to primjenjivo, pomoću dostupnih vanjskih informacija. Klijenti Banke su razvrstani u četiri kategorije. Skala ocjene Banke, koja se nalazi u nastavku, odražava stopu vjerovatnoće nemogućnosti naplate utvrđenu za svaku kategoriju. To znači da, u principu, izloženost prelazi iz kategorije u kategoriju sa promjenom procjene. Rejting skala se redovno pregleda i po potrebi unapređuje.

Banka redovno provjerava uspjeh sistema procjenjivanja i njegovu sposobnost predviđanja nemogućnosti naplate.

Interna skala procjene Banke:

Kategorija	Opis kategorije
<=30 dana	Kategorija ulaganja
31-90 dana	Standardni monitoring
91-180 dana	Poseban monitoring
>180 dana	Substandardni

PROCREDIT BANK D.D. SARAJEVO
NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2017.

(svi iznosi prikazani su u hiljadama BAM, ukoliko nije drugačije navedeno)

5. Upravljanje finansijskim rizikom (nastavak)

5.1 Kreditni rizik (nastavak)

(i) Analiza kreditne kvalitete (nastavak)

Kreditni i pozajmice klijentima (nastavak)

Kriteriji za klasifikaciju finansijske imovine i potencijalnih obaveza u ove grupe su sljedeći:

Finansijska imovina i potencijalne obaveze spadaju u grupu **Kategorija ulaganja** ukoliko se radi o:

- dužnicima kod kojih ne postoji vjerovatnoća kašnjenja i koji svoje obaveze otplaćuju na vrijeme sa maksimalnim kašnjenjem u plaćanju do 30 dana i
- izloženosti osiguranoj zalogom koji je ocijenjen kao zalog prve klase.

Finansijska imovina i potencijalne obaveze spadaju u grupu **Standardni monitoring** ukoliko se radi o dužnicima:

- čiji su novčani tokovi procijenjeni kao dovoljni za blagovremeno ispunjavanje obaveza, bez obzira što je njihova trenutna finansijska pozicija ocijenjena kao slaba, bez naznaka daljeg pogoršanja u budućnosti; i
- koji izmiruju svoje obaveze sa kašnjenjem od 31 do 90 dana.

Finansijska imovina i potencijalne obaveze spadaju u grupu **Poseban monitoring** ukoliko se radi o dužnicima:

- za koje je procijenjeno da njihovi novčani tokovi neće biti dovoljni za redovno plaćanje dospjelih obaveza, ili
- koji izmiruju svoje obaveze sa kašnjenjem od 90 do 180 dana, ili
- koji su nedovoljno kapitalizirani, ili
- koji nemaju dovoljno dugoročnih kapitalnih sredstava za finansiranje dugoročnih investicija, ili
- za koje Banka trenutno ne dobija zadovoljavajuće informacije ili odgovarajuću dokumentaciju o plaćanju obaveza.

Finansijska imovina i potencijalne obaveze spadaju u grupu **Substandardni** ukoliko se radi o dužnicima:

- kod kojih postoji velika vjerovatnoća gubitka dijela finansijske imovine ili plaćanja po osnovu potencijalnih obaveza, ili
- koji svoje obaveze izmiruju sa kašnjenjem preko 180 dana, ili
- koji su nesolventni, ili
- za koje postoji zahtjev za pokretanje postupka likvidacije ili proglašenja stečaja koji je podnesen nadležnom sudu, ili
- koji su u postupku reforme ili likvidacije, ili
- koji su proglasili stečaj, ili
- kod kojih se ne očekuje povrat, ili
- sa upitnim zakonskim osnovama.

Reprogramirani krediti uključuju dogovor o odgođenom plaćanju, odobrene planove eksternog upravljanja, izmjene i odlaganje plaćanja. Nakon restrukturiranja, obaveza klijenta koja je bila u kašnjenju ostaje u toj kategoriji, neovisno o naknadnom plaćanju nakon restrukturiranja. Politike restrukturiranja i praksa su zasnovani na indikatorima ili kriterijima koji, po procjeni lokalne uprave, ukazuju da će se plaćanje najvjerovatnije nastaviti. Ove politike su predmet stalne provjere.

Kreditni sa reprogramiranim uslovima uključuju sporazume o produženju roka uplate, odobrene planove eksternog upravljanja, izmjene i odgode plaćanja.

Reprogramiranje kreditnih izloženosti je uglavnom uslovljeno problemima u poslovanju klijenata koji nepovoljno utiču na njihovu platežnu moć, što je najčešće uzrokovano značajno promijenjenim makro-ekonomskim okruženjem u kojem trenutno posluju klijenti Banke. Reprogrami su rezultat temeljite, oprezne i pojedinačne analize promijenjene plaćene moći klijenata.

PROCREDIT BANK D.D. SARAJEVO
NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2017.

(svi iznosi prikazani su u hiljadama BAM, ukoliko nije drugačije navedeno)

5. Upravljanje finansijskim rizikom (nastavak)

5.1 Kreditni rizik (nastavak)

(i) *Analiza kreditne kvalitete (nastavak)*

Kreditni i pozajmice klijentima (nastavak)

Reprogramirani krediti se generalno ne smatraju kreditima u kašnjenju ali se tretiraju po svojoj trenutnoj klasifikaciji. Banka dijeli reprogramirane kreditne izloženosti na standardne reprogramirane, posebno promatrane reprogramirane i reprogramirane kreditne izloženosti čija je vrijednost umanjena. Restrukturiranje kreditnih izloženosti je općenito uslovljeno ekonomskim problemima ili poteškoćama klijenta pri izmirenju obaveza. Ukoliko dođe do restrukturiranja kredita sačinjavaju se aneksi o promjeni uslova kredita. U suprotnom, krediti kojima su promijenjeni uslovi kredita, bili bi u kašnjenju ili umanjeni.

Interni sistemi ocjenjivanja koji su opisani u Napomeni 5.1. fokusiraju se na određivanje kvaliteta kredita od početka aktivnosti kreditiranja i investicija. Suprotno tome, rezervisanja za umanjene vrijednosti se za potrebe finansijskog izvještavanja knjiže samo za gubitke koji su nastali na datum izvještavanja na osnovu objektivnih dokaza umanjene vrijednosti. Rezervisanje za umanjene vrijednosti iskazano u izvještaju o finansijskom položaju na kraju godine izvodi se iz sve četiri kategorije internog ocjenjivanja. Međutim, većina rezervisanja za umanjene vrijednosti dolazi iz dvije posljednje kategorije. Sljedeća tabela pokazuje postotak bilansne izloženosti Banke koje se odnose na kredite i potraživanja, te odgovarajuća rezervisanja za umanjene vrijednosti za svaku od kategorija koje je Banka utvrdila:

Kreditni i potraživanja od klijenata (%)	2017.	2016.
Ocjena Banke		
Kategorija ulaganja	93,1	91,3
Standardni monitoring	0,6	0,6
Posebni monitoring	0,3	0,4
Substandardni	6,0	7,7
	100	100

Interni alati rangiranja uz pomoć kojih Uprava utvrđuje postojanje objektivnih dokaza umanjene vrijednosti u skladu sa MRS 39, prikazani su u Napomeni 5.1.

Politika Banke propisuje provjeru pojedinačne finansijske imovine koja prelazi prag materijalnosti najmanje jednom godišnje ili kada to zahtijevaju pojedinačne okolnosti. Rezervisanja za umanjene vrijednosti za pojedinačno ocijenjenu imovinu utvrđuju se procjenom nastalog gubitka na datum izvještavanja za svaki pojedinačni slučaj i primjenjuju se na pojedinačno značajne izloženosti.

Procjena obično ne obuhvata postojeći zalag (uključujući ponovnu procjenu njegove naplate) i očekivanu naplatu za konkretnu izloženost.

a) *Dospjeli krediti, ali bez umanjene vrijednosti*

Dospjeli, ali ne i krediti umanjene vrijednosti su ti krediti, u kojima je ugovorena kamata ili glavnina isplaćena, ali Banka na osnovu pojedinačne procjene zaključuje da umanjene vrijednosti nije adekvatno na osnovu nivoa sigurnosti / kolaterala koji je na raspolaganju i / ili faza naplate dugova Banci.

PROCREDIT BANK D.D. SARAJEVO
NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2017.

(svi iznosi prikazani su u hiljadama BAM, ukoliko nije drugačije navedeno)

5. Upravljanje finansijskim rizikom (nastavak)

5.1 Kreditni rizik (nastavak)

(i) Analiza kreditne kvalitete (nastavak)

Kreditni i pozajmice klijentima (nastavak)

b) Krediti s preusmjerenim uslovima

Kreditni s preusmjerenim uslovima su krediti koji su restrukturirani kao bilo kakva izmjena uslova kreditne izloženosti po dogovoru između Banke i klijenta kako bi se modifikovao plan plaćanja ugovora o kreditnoj izloženosti kao odgovor na povećanje tekuće ili buduće rizik kreditnog rizika povezan sa klijentom. Odluka o restrukturiranju podliježe slijedećim uslovima:

- restrukturiranje povećava vjerovatnoću da će dužnik moći da otplati kreditnu izloženost;
- restrukturiranje povećava vjerovatnoću da će Banka u većoj mjeri brže vratiti neizmireni dug i / ili uz manje troškove koji bi mogli postići kroz proces legalnog oporavka;
- novi plan isplate je u skladu sa stvarnim i očekivanim budućim mogućnostima plaćanja zajmoprimca; i / ili
- dužnik nudi dodatni kolateral, ako je to moguće i odgovarajuće.

U zavisnosti od vrste izloženosti koja podliježe restrukturiranju (standardna ili umanjena), kreditna izloženost može biti kategorizirana ili ne u boljoj kategoriji na osnovu performansi izloženosti. Umanjeni restrukturirani krediti ostaju u istoj kategoriji, nezavisno od učinka nakon restrukturiranja.

c) Politika otpisivanja kredita

Banka otpisuje kreditni iznos/iznos vrijednosnog papira (i sve srodne ispravke vrijednosti za gubitke od umanjenja vrijednosti) kada se utvrdi da su krediti / vrijednosni papiri nenaplativi. Ova odluka se postiže nakon razmatranja informacija kao što je pojava značajnih promjena u finansijskom položaju dužnika / izdavaoca, tako da dužnik / izdavalac više ne može da plati obavezu, ili da prihod od kolaterala neće biti dovoljan da vrati cijenu izloženosti. Što je manja neplaćena suma, to je veći broj dana zaostalih obaveza i što je veća neizvjesnost oko povrata (kao što je nepredvidivo pravno okruženje), to će biti manje šanse za oporavak od strane Banke.

PROCREDIT BANK D.D. SARAJEVO
NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2017.

(svi iznosi prikazani su u hiljadama BAM, ukoliko nije drugačije navedeno)

5. Upravljanje finansijskim rizikom (nastavak)

5.1 Kreditni rizik (nastavak)

(i) Analiza kreditne kvalitete (nastavak)

Finansijska imovina namjenjena prodaji

Ulaganja u dionički kapital nebankarske finansijske institucije koju Fitch, S & P ili Moody's nisu ocijenili.

Maksimalna izloženost kreditnom riziku predstavlja knjigovodstveni iznos u izvještaju o finansijskom položaju.

Ugovori o zajmovima, finansijska jamstva i akreditivi

Maksimalna izloženost finansijskih garancija predstavlja maksimalni iznos koji bi Banka platila ukoliko se traži garancija, što može biti značajno veće od iznosa koji se priznaje kao obaveza.

Maksimalna kreditna izloženost za kreditne obaveze je puni iznos obaveze (vidi Napomenu 29).

(ii) Politike kontrole limita i politike ublažavanja rizika

Banka preuzima izloženost kreditnom riziku. Kreditni rizik je jedan od najvećih potencijalnih rizika u poslovanju Banke; Uprava stoga pažljivo upravlja svojom izloženosti kreditnom riziku. Kreditne izloženosti nastaju uglavnom u kreditnim aktivnostima koje dovode do kredita i avansa, a postoji i kreditni rizik u vanbilansnim finansijskim instrumentima, kao što su kreditne obaveze i garancije.

Kreditni rizik od kreditnog rizika iz kreditne izloženosti klijenta je definisan kao rizik od gubitaka uslijed potencijalnog neispunjenja ugovornih obaveza plaćanja povezanih sa kreditnom izložbom klijenta.

Za potrebe izvještavanja o upravljanju rizicima, Banka razmatra i konsoliduje sve elemente izloženosti kreditnom riziku (kao što je individualni rizik neizmirenja obveznika i sektorski rizik).

Banka strukturira nivoe kreditnog rizika koje preduzima stavljajući limite na iznos prihvaćenog rizika u odnosu na jednog dužnika ili grupe dužnika, kao i na geografske i industrijske segmente. Komitet za upravljanje kreditnim rizikom je odgovoran za identifikaciju potencijalnih rizika, predlaže mere za njihovu minimizaciju (ili ograničenja za kontrolu) i prati sprovođenje mjera koje je odobrio Odbor i izvještava o razvoju događaja na narednom sastanku.

Izloženost kreditnom riziku se upravlja kroz redovnu analizu sposobnosti dužnika i potencijalnih dužnika da zadovolje obaveze po osnovu kamata i kapitala i promenom ovih kreditnih limita, gdje je to potrebno. Izloženost kreditnom riziku delimično se upravlja uz pomoć kolaterala i korporativnih i ličnih garancija.

Maksimalna izloženost kreditnom riziku pre uzimanja kolaterala ili drugih poboljšanja kredita je knjigovodstvena vrijednost svake klase finansijske imovine u bilansu stanja, neto od iznosa rezervi (bilansna izloženost) i pozicija vanbilansnih (vanbilansnih) izloženost).

PROCREDIT BANK D.D. SARAJEVO
NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2017.

(svi iznosi prikazani su u hiljadama BAM, ukoliko nije drugačije navedeno)

5. Upravljanje finansijskim rizikom (nastavak)

5.1 Kreditni rizik (nastavak)

(ii) *Politike kontrole limita i politike ublažavanja rizika ublažavanja (nastavak)*

a) *Kolaterali*

Banka mjeri izloženost kreditnom riziku prema određenim vrstama kolaterala. Kolateral koristi kao garancija Banci, kao kreditoru, da može pokriti kreditnu izloženost te kao motivirajući faktor dužniku da otplaćuje kredit. U skladu s tim, Banka prati vrijednost različitih kolaterala.

Banka je usvojila niz politika i praksi za ublažavanje kreditnog rizika. Banka sprovodi uputstva o prihvatljivosti određenih klasa kolaterala ili ublažavanja kreditnog rizika. Osnovni tipovi kolaterala za kredite i pozajmice su:

- Gotovina,
- Hipoteke na nekretninama,
- Zalog na poslovnim sredstvima kao što su oprema, vozila, inventar i potraživanja,
- Garancijska sredstva,
- Garancije banke i korporativne garancije.

Odobreni krediti pravnim i fizičkim licima su obezbjeđeni određenom vrstom kolaterala koji se definiše na kreditnom komitetu. Krediti po tekućem računu za fizička lica su obezbjeđena kolateralom koji je definisan na kreditnom komitetu.

Banka je u cilju adekvane kolateralne pokrivenosti plasmana koristi niz prvoklasnih garancija od strane finansijskih institucija kao što su Evropski investicioni fond, USAID. Svi krediti koji zadovoljavaju uslove garantora su značajnim dijelom osigurani ovom vrstom kolaterala.

Dodatno, u cilju minimizacije kreditnog gubitka Banka će tražiti dodatni kolateral ukoliko se pojave znakovi pogoršanja kreditnog rizika.

Finansijski efekti kolaterala su prikazani objavom kolateralne vrijednosti za:

- imovina kod koje je kolateralna pokrivenost jednaka ili viša od vrijednosti same imovine („nad osigurano kolateralom“); i
- imovina kod koje je kolateralna vrijednost manja od knjigovodstvene vrijednosti imovine („pod osigurano kolateralom“).

Na 31. decembar 2017.	Nad osigurano kolateralom		Pod osigurano kolateralom	
	Knjigovodstve na vrijednost imovine	Fer procijenjena vrijednost kolaterala	Knjigovodstve na vrijednost imovine	Fer procijenjena vrijednost kolaterala
Pravna lica	132.030	234.332	170.476	106.433
Fizička lica i poduzetnici	16.221	50.016	8.939	3.562
	148.251	284.348	179.415	109.995

Na 31. decembar 2016.	Nad osigurano kolateralom		Pod osigurano kolateralom	
	Knjigovodstve na vrijednost imovine	Fer procijenjena vrijednost kolaterala	Knjigovodstve na vrijednost imovine	Fer procijenjena vrijednost kolaterala
Pravna lica	128.786	132.781	120.133	40.701
Fizička lica i poduzetnici	22.169	30.926	12.217	2.608
	150.955	163.707	132.350	43.308

Fer vrijednost kolaterala ocjenjuje Banka na pojedinačnoj osnovi. Ocijenjene vrijednosti se generalno određuju u odnosu na tržište. Očekivani prihodi od likvidacije kolaterala takode se uzimaju u obzir pri izračunavanju pojedinačnih rezervisanja za umanjeње vrijednosti.

PROCREDIT BANK D.D. SARAJEVO
NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2017.

(svi iznosi prikazani su u hiljadama BAM, ukoliko nije drugačije navedeno)

5. Upravljanje finansijskim rizikom (nastavak)

5.1 Kreditni rizik (nastavak)

(ii) *Politike kontrole limita i politike ublažavanja rizika ublažavanja (nastavak)*

b) *Potencijalne obaveze vezano za kredite*

Primarna svrha ovih instrumenata je osigurati da sredstva budu na raspolaganju klijentu po potrebi. Garancije i standby akreditivi imaju isti kreditni rizik kao krediti i obezbjeđuju se istim kolateralom kao i krediti.

(iii) *Koncentracija kreditnog rizika*

Koncentracije se javljaju kada je veći broj ugovornih strana angažovan na sličnim poslovnim aktivnostima ili aktivnostima u istom geografskom regionu ili imaju slične ekonomske karakteristike koje bi imale sličnu promjenu u ekonomskim, političkim ili drugim uvjetima na njihovu sposobnost da ispune ugovorne obaveze. Koncentracije ukazuju na relativnu osjetljivost poslovanja Banke na razvoj koji utječe na određenu industrijsku djelatnost ili geografsku lokaciju.

a) *Geografski sektori*

Geografska koncentracija aktive, obaveza i vanbilansnih pozicija

Na dan 31. decembra 2017.	Ukupna imovina	Ukupne obaveze	Potencijalne i preuzete obaveze
Bosna i Hercegovina	428.951	256.858	71.295
Zemlje Evropske unije	16.402	137.288	-
Zemlje koje nisu članice EU	68	3.192	-
	445.421	397.338	71.295
Na dan 31. decembra 2016.	Ukupna imovina	Ukupne obaveze	Potencijalne i preuzete obaveze
Bosna i Hercegovina	357.937	252.881	73.256
Zemlje Evropske unije	12.905	66.782	-
Zemlje koje nisu članice EU	293	3.191	-
	371.135	322.854	73.256

PROCREDIT BANK D.D. SARAJEVO
NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2017.

(svi iznosi prikazani su u hiljadama BAM, ukoliko nije drugačije navedeno)

5. Upravljanje finansijskim rizikom (nastavak)

5.1 Kreditni rizik (nastavak)

(iii) *Koncentracija kreditnog rizika (nastavak)*

b) *Industrija*

Koncentracija kreditnog rizika kredita, potraživanja po poslovima lizinga i dospjelih potraživanja po industrijskim granama, na bruto osnovi, je kako slijedi:

Koncentracija rizika po privrednim sektorima	2017.		2016.	
	BAM	%	BAM	%
Trgovina	110.621	32%	99.143	32%
Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	180	0%	202	0%
Proizvodnja	115.594	33%	85.422	27%
Stanovništvo	241	0%	281	0%
Građevinarstvo	21.835	6%	17.594	6%
Nekretnine	-	0%	-	0%
Turizam, ugostiteljstvo	5.835	2%	4.965	2%
Finansijske institucije	-	0%	-	0%
Ostalo	59.225	17%	57.944	19%
Ukupno pravna lica	313.531	90%	265.551	85%
Stambeni	4.254	1%	4.589	1%
Ostalo	25.845	7%	28.351	9%
Samostalne zanatske radnje	3.324	1%	12.378	4%
Ukupno fizička lica i poduzetnici	33.423	10%	45.318	15%
Ukupno	346.954	100%	310.869	100%

5.2 Tržišni rizik

Banka je izložena tržišnom riziku koji predstavlja rizik da će promjena cijena na tržištu, kao što su kamatne stope, cijene kapitala, kurs stranih valuta i kreditne marže imati uticaj na prihod Banke. Cilj upravljanja tržišnim rizikom je upravljanje i kontrola parametara tržišnog rizika imajući u vidu optimizaciju povrata na rizik. Tržišni rizik proizilazi iz otvorenih pozicija u kamatnoj stopi, valuti i vlasničkim instrumentima, koji su svi izloženi općim i specifičnim tržišnim kretanjima i promjenama u nivou volatilnosti tržišnih stopa i cijena kao što su kamatne stope, kurs stranih valuta i cijene kapitala.

Uprava postavlja ograničenja i daje upute za praćenje, analizu i kontrolu izloženosti tržišnom riziku imajući u vidu optimizaciju povrata na rizik. Komitet za upravljanje aktivom i pasivom (ALCO) upravlja pozicijama kratkoročne i dugoročne likvidnosti, kao i izloženosti tržišnom riziku, te redovno nadgleda Komitet za upravljanje rizicima Banke. Služba za upravljanje rizicima je odgovoran za razvoj i implementaciju politika upravljanja rizicima.

Banka ima nizak nivo izloženosti tržišnom riziku, jer ne sudjeluje u špekulativnim transakcijama ili u vlasničkom trgovanju. Upravljanje rizicima na ovom području ograničava se na zaštitu institucije od nepovoljnih kretanja deviznih kurseva i kamatnih stopa.

(i) *Valutni rizik*

Banka je izložena deviznom riziku kroz transakcije u stranim valutama. Devizni rizik proizilazi iz aktivnosti kreditiranja, primanja depozita i trgovanja. Uprava je postavila ograničenja nivoa izloženosti po valutama i ukupno za prekoračene oročene pozicije, koje se svakodnevno provjeravaju od strane Biznis odjela (sredstva). Na osnovu izvještaja Biznis odjela (sredstva), Odbor za upravljanje sredstvima i obavezama Banke donosi strateške valutne odluke. Bosna i Hercegovina je pod režimom valutnog odbora, gdje je lokalna valuta (BAM) vezana za Euro. Bilansne pozicije Banke su uglavnom iskazane u lokalnoj valuti i Eurima, tako da je izloženost deviznom riziku niska. Donja tabela prikazuje izloženost deviznom riziku Banke na dan 31. decembra 2017. godine. U tabelu su uključene imovina i obaveze Banke po knjigovodstvenoj vrijednosti klasifikovane po valutama.

PROCREDIT BANK D.D. SARAJEVO
NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2017.

(svi iznosi prikazani su u hiljadama BAM, ukoliko nije drugačije navedeno)

5. Upravljanje finansijskim rizikom (nastavak)

5.2 Tržišni rizik (nastavak)

(i) *Valutni rizik (nastavak)*

Tabela sa valutama prikazuje valutnu klauzulu iz ugovora, tj. iznosi su klasifikovani na osnovu valutne klauzule, a ne na osnovu trenutne valute novčanih tokova.

Na dan 31. decembra 2017.

	EUR	Vezano za EUR	USD	BAM	Other	Total
Aktiva						
Novac i novčani ekvivalenti	19.903	-	2.031	41.413	444	63.791
Obavezna rezerva kod Centralne banke	-	-	-	35.005	-	35.005
Kreditni dati klijentima	172	251.905	-	75.588	-	327.665
Ostala finansijska aktiva	69	-	-	398	-	467
Ukupna aktiva	20.144	251.905	2.031	152.404	444	426.928
Obaveze						
Depoziti klijenata	93.399	21.023	1.991	129.529	511	246.453
Obaveze prema bankama i drugim finansijskim institucijama	5.463	131.826	-	3.191	-	140.480
Subordinisani dug	8.806	-	-	-	-	8.806
Ostale finansijske obaveze	189	-	-	326	-	515
Ukupne obaveze	107.857	152.849	1.991	133.046	511	396.254
Neto devizna pozicija	(87.713)	99.056	40	19.358	(67)	30.674
Potencijane i preuzete obaveze	13.798	-	454	57.043	-	71.295

Na dan 31. decembra 2016.

	EUR	Vezano za EUR	USD	BAM	Other	Total
Aktiva						
Novac i novčani ekvivalenti	12.183	-	1.927	22.646	747	37.503
Obavezna rezerva kod Centralne banke	-	-	-	29.496	-	29.496
Kreditni dati klijentima	192	213.969	-	69.144	-	283.305
Ostala finansijska aktiva	96	-	-	557	-	653
Ukupna aktiva	12.471	213.969	1.927	121.843	747	350.957
Obaveze						
Depoziti klijenata	104.607	24.206	2.087	110.224	632	241.756
Obaveze prema bankama i drugim finansijskim institucijama	57.245	10.356	-	3.191	-	70.792
Subordinisani dug	8.805	-	-	-	-	8.805
Ostale finansijske obaveze	178	-	-	376	-	554
Ukupne obaveze	170.835	34.562	2.087	113.791	632	321.907
Neto devizna pozicija	(158.364)	179.407	(160)	8.052	115	29.050
Potencijane i preuzete obaveze	13.986	-	659	67.741	-	82.386

PROCREDIT BANK D.D. SARAJEVO
NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2017.

(svi iznosi prikazani su u hiljadama BAM, ukoliko nije drugačije navedeno)

5. Upravljanje finansijskim rizikom (nastavak)

5.2 Tržišni rizik (nastavak)

(i) Valutni rizik (nastavak)

Sljedeća tabela prikazuje osjetljivost banke na 10% povećanje ili smanjenje u BAM u odnosu na USD i ostale valute. Pozitivan iznos ukazuje na povećanje dobiti ili drugog kapitala kada BAM u odnosu na drugu relevantnu valutu jača za 10%. Za 10% slabljenja BAM u odnosu na relevantnu valutu, efekat bi bio isti ali, sa suprotnim predznakom.

	2017.	2016.
Dobit / (gubitak)	<u>10</u>	<u>9</u>

(ii) Rizik kamatne stope

Rizik kamatne stope predstavlja rizik da će kretanje tržišne kamatne stope imati negativan uticaj na kapital i kamatne prihode Banke. Banka je identifikovala dvije potkategorije kamatnog rizika: rizik ekonomske vrijednosti i rizik kamatnog prihoda. Osnovni rizik kojem je izložen portfolio kojim se ne trguje predstavlja rizik da će dolaziti do promjena budućih novčanih tokova ili fer vrijednosti finansijskih instrumenata uslijed promjena tržišnih kamatnih stopa. Poslovanje Banke podložno je riziku promjene kamatnih stopa u onoj mjeri u kojoj kamatonosna imovina i obaveze na koje se plaća kamata dospijevaju ili im se mijenjaju kamatne stope u različitim trenucima ili u različitim iznosima. ALCO odbor komitet Banke je odgovoran za upravljanje usklađenošću sa datim ograničenjima. Prije nego što se ALCO odbor komitet opredijeli za strategiju koja će promijeniti strukturu sredstva ili obaveze na način da dođe do prekoračenja limita, odjel Banke zadužen za upravljanje rizicima vrši obračun kamatne strukture koja će nastati kao rezultat takve strategije. ALCO komitetodbor je odgovoran za praćenje usklađenosti Banke sa utvrđenim limitima. ALCO odbor komitet i Odbor Komitet za upravljanje rizicima ovlašteni su da odobre izmjene strukture izloženosti kamatnom riziku u okviru postavljenih limita. Kamatnim rizikom upravlja se uglavnom kroz praćenje kamatnog jaza i kroz predodređene limite za refinansiranje.

Kamatni rizik proizlazi iz razlike između dospijea imovine i dospijea obaveza. Trenutno, prosječno dospijee kredita je kraće od prosječnog dospijea primljenih depozita, kao rezultat realizacije kredita sa varijabilnim kamatnim stopama. Postoji opasnost da će refinansiranje kredita postati skuplje, ako poraste pasivna kamatna stopa. Kamatne stope u Bosni i Hercegovini su zabilježile smanjenje u 2017-oj godini u odnosu na prethodne godine .

Među različitim alatima koji se koriste za mjerenje i analizu kamatnog rizika jeste analiza jaza ročne neusklađenosti. Sva kamatno osjetljiva bilansna i vanbilansna imovina i obaveze su razvrstane u unaprijed definisanim vremenskim kategorijama prema njihovim preostalim ugovorenim dospijecima ili sljedećim planiranim podešavanjima kamatne stope, a jaz (aktiva minus pasiva) se izračunava za svaku vremensku kategoriju. „Stres testiranje“ se također koristi za izračun utjecaja promjena kamatne stope na prihode od kamata.

Tokom 2017. godine Banka je nastavila svoju politiku minimiziranja kamatnog rizika po osnovu poslovanja. Cilj Banke je da uskladi promjene cijena između imovine i obaveza, te da koristi derivate samo da zaštiti poziciju rizika kamatne stope u izuzetnim slučajevima. Banka je imala nisku izloženost kada je riječ o izloženosti riziku kamatne stope, zbog čega nije koristila derivate.

Scenario analiza promjena krive prinosa se vrši zasebno za svaku materijalnu operativnu valutu, kao što su utjecaj ukupne ekonomske vrijednosti u sadašnjoj vrijednosti i utjecaj kumulativnih zarada od kamata (dobit ili gubitak) za tromjesečni i jednogodišnji period sadašnje vrijednosti. Analize su izvršene zasebno za svaki od najvjerovatnijih scenarija i najgorih mogućih scenarija, koje pretpostavljaju rizik koncentracije na finansijskim tržišno baziranim kamatnim stopama. Scenarij analize pokazuju kako promjena kamatne stope može uticati na prihode i ekonomsku vrijednost Banke.

Cilj Banke je da osigura u najvećoj mogućoj mjeri usklađenu strukturu bilansnih pozicija za sve ročnosti.

PROCREDIT BANK D.D. SARAJEVO
NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2017.

(svi iznosi prikazani su u hiljadama BAM, ukoliko nije drugačije navedeno)

5. Upravljanje finansijskim rizikom (nastavak)

5.2 Tržišni rizik (nastavak)

(ii) *Rizik kamatne stope (nastavak)*

U nastavku prikazana tabela daje kratak prikaz izloženosti Banke kamatnom riziku. Imovina i obaveze Banke prikazane su u donjoj tabeli po knjigovodstvenoj vrijednosti i kategorizirane prema ranijem od ugovorenog datuma dospjeća ili refinansiranja:

Na dan 31 decembar 2017.	Efektivne kamatne stope	Do 1 mjeseca	1-3 mjeseca	3-12 mjeseci	1-5 godina	Preko 5 godina	Beskamatna imovina i obaveze	Ukupno
Novac i novčani ekvivalenti	0,2%	56.879	-	-	-	-	6.912	63.791
Obavezna rezerva kod Centralne banke	0,00%	35.005	-	-	-	-	-	35.005
Kreditni dati klijentima	4,88%	21.771	16.504	60.939	131.389	92.886	4.176	327.665
Ostala finansijska aktiva	0,00%	-	-	-	-	-	467	467
UKUPNA AKTIVA	4,89%	113.655	16.504	60.939	131.389	92.886	11.555	426.928
Depoziti klijenata Obaveze prema bankama i drugim finansijskim institucijama	1,08%	60.640	11.872	43.860	46.092	1.383	82.606	246.453
Subordinisani dug	2,26%	741	13.663	33.294	74.417	18.365	-	140.480
Ostale finansijske obaveze	6,84%	-	-	-	-	8.801	5	8.806
UKUPNE OBAVEZE	0,00%	-	-	-	-	-	515	515
UKUPNE OBAVEZE	1,26%	61.381	25.535	77.154	120.509	28.549	83.126	396.254
Bilansna osjetljivost na promjenu kamatne stope 2017. godina	3,63%	52.274	(9.031)	(16.215)	10.880	64.337	(71.571)	30.674
Na dan 31 decembar 2016.	Efektivne kamatne stope	Do 1 mjeseca	1-3 mjeseca	3-12 mjeseci	1-5 godina	Preko 5 godina	Beskamatna imovina i obaveze	Ukupno
Novac i novčani ekvivalenti	0,10%	27.603	-	-	-	-	9.900	37.503
Obavezna rezerva kod Centralne banke	0,00%	29.496	-	-	-	-	-	29.496
Kreditni dati klijentima	8,02%	32.848	70.445	64.675	102.271	12.407	659	283.305
Ostala finansijska aktiva	0,00%	-	-	-	-	-	653	653
UKUPNA AKTIVA	6,15%	89.947	70.445	64.675	102.271	12.407	11.212	350.957
Depoziti klijenata Obaveze prema bankama i drugim finansijskim institucijama	2,11%	59.908	15.419	47.603	52.177	1.053	65.596	241.756
Subordinisani dug	2,37%	652	12.505	12.454	38.897	5.847	437	70.792
Ostale finansijske obaveze	7,39%	-	-	-	-	8.801	4	8.805
UKUPNE OBAVEZE	0,00%	-	-	-	-	-	554	554
UKUPNE OBAVEZE	2,03%	60.560	27.924	60.057	91.074	15.701	66.591	321.907
Bilansna osjetljivost na promjenu kamatne stope 2016. godina	4,12%	29.387	42.521	4.618	11.197	(3.294)	(55.379)	29.050

PROCREDIT BANK D.D. SARAJEVO
NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2017.

(svi iznosi prikazani su u hiljadama BAM, ukoliko nije drugačije navedeno)

5. Upravljanje finansijskim rizikom (nastavak)

5.2 Tržišni rizik (nastavak)

(ii) Rizik kamatne stope (nastavak)

Na osnovu prethodno prikazane analize osjetljivosti na promjenu kamatne stope, na dan 31. decembra 2017. godine, u slučaju da su kamatne stope bile za 1% niže, a sve ostale varijable ostale nepromijenjene, rezultat za godinu bi bio za 564 hiljada BAM manji (2016. godine: 549 hiljade BAM). Isti efekt sa suprotnim rezultatom bi bio postignut u slučaju povećanja kamatnih stopa od 1%.

Analiza osjetljivosti na kamatnu stopu uključuje svu imovinu i obaveze sa promjenljivom kamatnom stopom, pod pretpostavkom da će sva kratkoročna imovina i obaveze sa fiksnom kamatom biti po dospijeću ponovo uložena.

5.3 Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti u najužem smislu (rizik insolventnosti) jeste opasnost da Banka više neće biti u stanju ispuniti svoje sadašnje i buduće obaveze plaćanja u cijelosti, ili na vrijeme. Rizik likvidnosti u širem smislu (rizik finansiranja) je opasnost nemogućnosti pronalaska dodatnih sredstava, ili raspoloživosti sredstava samo uz povećane kamatne stope na tržištu. Odbor za upravljanje sredstvima Banke (ALCO) je odgovoran za odlučivanje o svim konačnim prijedlozima koje treba poduzeti za upravljanje likvidnošću i također je odgovoran za izradu strateških prijedloga za Upravu.

Nadzorni odbor je odobrio Program upravljanja rizikom likvidnosti. Banka upravlja rizikom likvidnosti primjenjujući optimalnu kombinaciju dospijeća i valutne strukture imovine i obaveza. Da bi se utvrdila postojanost likvidnosti Banke u situacijama potencijalnih udara, Služba rizika redovno sprovodi stres testiranja, u skladu sa parametrima definisanim u sklopu Politike upravljanja rizikom likvidnosti. U slučaju negativnih odstupanja, ALCO razmatra alternativne planove, a iste odobrava Uprava.

Tokom 2017. godine pokazatelji likvidnosti Banke su bili unutar definisanih granica. Određeni faktori, koji su inherentni modelu poslovanja Banke, ujedno služe umanjenu rizika likvidnosti. Prvo, kreditni portfolio Banke je diversifikovan, te se uglavnom otplaćuje u mjesečnim ratama. Drugo, depoziti klijenata su diversifikovani, odnosno uključuju veliki broj štediša koji ulažu pojedinačno relativno niske iznose.

Izvori likvidnosti se redovno nadziru od strane Biznis odjela (Sredstva) i Službe za upravljanje rizicima, na temelju odluke koje će se mjere primjenjivati od strane ALCO i Odbora za upravljanje rizikom Banke, s ciljem održavanje široke diverzifikacije po valuti, geografskoj lokaciji, dobavljaču, proizvodu i uslovima.

Primarna odgovornost za identifikaciju, procjenu, adresiranje, praćenje i komunikaciju likvidnosti Banke i finansiranje rizika leži na Upravi Banke. Biznis Odjel za poslovanje sa privredom (Sredstva) upravlja likvidnošću na dnevnoj osnovi. Rizik likvidnosti se prati na redovnim sastancima ALCO-a, gdje članovi Upravne Banke učestvuju. Služba za upravljanje rizicima je odgovorna za kontrolu i praćenje rizika likvidnosti, osiguravajući da je u skladu sa Programom Službe za upravljanje rizicima upravljanja rizikom likvidnosti i postavljenim granicama, i također je odgovoran za monitoring kako bi se osiguralo da se mjere definisane ALCO-om primjenjuju i u praksi.

Ključni alat za mjerenje rizika likvidnosti su analize jaza likvidnosti, koji primjenom različitih pretpostavki procjenjuje buduće finansijske potrebe ili nivoe viška likvidnosti. Analizom jaza dospijeća, određeni ključni pokazatelji likvidnosti računaju se barem jednom mjesečno i redovno prate. Jedan važan pokazatelj kratkoročne likvidnosti jeste indikator dostatne likvidnosti (SLI), koji poredi iznose imovine i obveza unutar idućih 30 dana i ne smije pasti ispod 1 za svaku materijalnu valutu. To znači da Banka uvijek ima dovoljno sredstava kako bi mogla platiti sve obaveze koje dospjevaju u narednih 30 dana. Na dan 31. decembra 2017. taj pokazatelj je iznosio 2,79 dok je na dan 31. decembra 2016. godine, iznosio 1,67.

PROCREDIT BANK D.D. SARAJEVO
NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2017.

(svi iznosi prikazani su u hiljadama BAM, ukoliko nije drugačije navedeno)

5. Upravljanje finansijskim rizikom (nastavak)

5.3 Rizik likvidnosti (nastavak)

Drugi kratkoročni ključni pokazatelj jeste indikator visoko-likvidnih sredstava, koji stavlja u odnos visoko likvidna sredstva sa depozitima klijenata. Ovaj indikator uvijek mora premašiti 20%, te implicira da Banka uvijek drži sredstva koja se u kratkom roku mogu pretvoriti u gotovinu, kako bi bila u mogućnosti vratiti 20% svih depozita klijenata. Na dan 31. decembar 2017. ovaj omjer je iznosio 40,70% dok na dan 31. decembar 2016. godine 28,08%.

Banka također analizira strukturalno stanje likvidnosti, uzimajući u obzir jaz likvidnosti različitih vremenskih perioda i dodatne izvore potencijalne likvidnosti. Ova analiza također uzima u obzir kreditne linije koje se mogu povući od strane Banke u određenom roku, moguće odlive zbog neiskorištenih odobrenih finansiranja, i ostalu imovinu koju nije moguće odmah pretvoriti u likvidna sredstva.

Slijedeća tabela prikazuje analizu imovine i obaveza Banke grupisanih po dospeljima zasnovanim na preostalom roku od datuma izvještavanja do ugovorenih datuma dospelja. Ostala imovina i obaveze, koje nemaju ugovorene datume dospelja grupisane su u skladu sa planom Banke.

Assets and liabilities maturity

Na dan 31. decembra 2017.	Do 1 mjeseca	1-3 mjeseca	3-12 mjeseci	1-5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
Novac i novčani ekvivalenti	63.791	-	-	-	-	63.791
Obavezna rezerva kod Centralne banke	35.005	-	-	-	-	35.005
Kreditni datumi klijentima	19.948	30.596	114.121	153.522	36.385	354.572
Ostala finansijska aktiva	467	-	-	-	-	467
UKUPNA AKTIVA:	119.211	30.596	114.121	153.522	36.385	453.835
Depoziti	148.725	5.731	45.963	47.203	1.461	249.083
Obaveze po uzetim kreditima i ostalim pozajmicama	1.011	15.855	33.893	76.142	18.740	145.641
Subordinirani dugovi i subordinirane obveznice	-	-	523	2.093	11.422	14.038
Ostale finansijske obaveze	964	-	-	-	-	964
UKUPNE OBAVEZE	150.700	21.586	80.379	125.438	31.623	409.726
Neusklađenost ročne strukture 2017.	(31.489)	9.010	33.742	28.084	4.762	44.109
Na dan 31. decembra 2016.	Do 1 mjeseca	1-3 mjeseca	3-12 mjeseci	1-5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
Novac i novčani ekvivalenti	37.503	-	-	-	-	37.503
Obavezna rezerva kod Centralne banke	29.496	-	-	-	-	29.496
Kreditni datumi klijentima	35.962	72.329	78.967	109.454	14.285	310.997
Ostala finansijska aktiva	653	-	-	-	-	653
UKUPNA AKTIVA:	103.614	72.329	78.967	109.454	14.285	378.649
Depoziti	125.787	15.800	49.625	55.434	1.067	247.713
Obaveze po uzetim kreditima i ostalim pozajmicama	936	12.721	14,01	40.494	5.993	74.154
Subordinirani dugovi i subordinirane obveznice	-	-	606	2.411	9.404	12.421
Ostale finansijske obaveze	554	-	-	-	-	554
UKUPNE OBAVEZE	127.277	28.521	64.241	98.339	16.464	334.842
Neusklađenost ročne strukture 2016.	(23.663)	43.808	14.726	11.115	(2.179)	43.807

PROCREDIT BANK D.D. SARAJEVO
NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2017.

(svi iznosi prikazani su u hiljadama BAM, ukoliko nije drugačije navedeno)

5. Upravljanje finansijskim rizikom (nastavak)

5.3 Rizik likvidnosti (nastavak)

Za potrebe likvidnosti Banka klasifikuje potražnju i štedne depozite da dospijevaju unutar jednog mjeseca. Mogućnost da će više depozita klijenata napustiti Banka je malo vjerovatno, s obzirom na to da je portfolio depozita raznovrsan sa velikim brojem deponenata koji imaju relativno male iznose. Zbog toga Banka ne smatra da ima kratkoročnu neusklađenost likvidnosti.

Dospijeće vanbilansnih stavki

(ii) Preuzete obaveze po kreditima

Datumi ugovornih iznosa vanbilansnih finansijskih instrumenata Banke, vezano za preuzete kreditne obaveze prema klijentima, te ostala finansiranja prikazani su u prethodnoj tabeli.

(iii) Finansijske garancije i akreditivi

Finansijske garancije i akreditivi su također prikazani u prethodnoj tabeli po najranijem ugovorenom datumu dospijeca.

5.4 Rizik upravljanja kapitalom

Ciljevi Banke pri upravljanju kapitalom, koji nisu ograničeni samo na poziciju „kapitala“ u izvještaju o finansijskom položaju, jesu:

- Biti u skladu sa zahtjevima za adekvatnost kapitala propisanim od strane domaćeg regulatora;
- Očuvati sposobnost Banke da nastavi poslovanje pod pretpostavkom neograničenog poslovanja, te osiguravati povrat dioničarima kao i dobit ostalim interesnim skupinama;
- Održavati jaku kapitalnu osnovu u cilju razvoja poslovanja.

Uprava Banke, ALCO komitet odbor i Grupni Odbor Komitet za upravljanje rizicima redovno nadgledaju adekvatnost i stanje kapitala prema odgovarajućim internim aktima i regulativi koju propisuje supervizor (FBA).

Potrebne informacije i izvještaji se podnose FBA mjesečno i kvartalno. Osim pokazatelja propisanih od strane lokalnih nadzornih organa i Basel II pokazatelja kapitala, koeficijent zaduženosti i kapacitet podnošljivosti rizika se prate na mjesečnoj osnovi od strane Odbora Komiteta za upravljanje rizicima Banke i Odbora Komiteta za upravljanje rizicima ProCredit Grupe.

U narednoj tabeli dat je kratak prikaz sastava regulatornog kapitala i stopa adekvatnosti kapitala Banke za godinu koja završava 31. decembra 2017. i 2016. godine, a pripremljene su u skladu sa zahtjevima FBA.

PROCREDIT BANK D.D. SARAJEVO
NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2017.

(svi iznosi prikazani su u hiljadama BAM, ukoliko nije drugačije navedeno)

5. Upravljanje finansijskim rizikom (nastavak)

5.4 Rizik upravljanja kapitalom (nastavak)

	2017.	2016.
Kapital		
Dionički kapital	67.215	63.303
Emisiona ažia	293	293
Zakonske rezerve	228	228
Akumulirana dobit / (gubitak)	(20.516)	(16.406)
Nematerijalna imovina	(2.440)	(3.304)
Osnovni kapital	44.780	44.114
Iznos opštih rezervi za pokriće kreditnih gubitaka za aktivu banke procijenjenu kao kategorija A – Dobra aktiva	4.850	4.336
Iznos subordinisanih dugova	8.801	8.801
Dopunski kapital	13.651	13.137
Iznos nedostajućih rezervi za kreditne gubitke po regulatornom zahtjevu	(8.717)	(9.108)
Iznos odbitnih stavki od kapitala Banke	(8.717)	(9.108)
Iznos neto kapitala Banke	49.714	48.143
	2017	2016
Iznos neto kapitala Banke	49.714	48.143
Rizik aktive bilans i vanbilansa	363.315	320.659
Ponderisani operativni rizik	24.665	26.198
Ukupan rizik aktive	387.980	346.857
Adekvatnost kapitala	12.8%	13.9%

Minimalna stopa adekvatnosti kapitala prema zahtjevima FBA iznosi 12%.

Uprava Banke smatra da je u toku 2017. i 2016. godine, Banka bila u potpunosti usklađena sa zahtjevima za upravljanje kapitalom u skladu sa zahtjevima internih propisa i propisa propisanih od strane FBA.

PROCREDIT BANK D.D. SARAJEVO
NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2017.

(svi iznosi prikazani su u hiljadama BAM, ukoliko nije drugačije navedeno)

5. Upravljanje finansijskim rizikom (nastavak)

5-5 Operativni rizik

Operativni rizik Banke smatra se bitnim faktorom rizika budući da se organizacijska struktura Banke odlikuje visokim stepenom decentralizacije u procesima obrade podataka i odlučivanja. U skladu sa zahtjevima Basel-a II Banka definiše operativni rizik kao rizik nastanka gubitka koji je rezultat neadekvatnih ili nepostojećih internih procedura, osoblja i sistema i/ili vanjskih događaja. Ova kategorija uključuje sve rizične slučajeve u sferi zaposlenika, procesa i informacione tehnologije. Operativnim rizikom se upravlja u skladu sa politikom Banke za upravljanje rizikom. Principi obuhvaćeni ovim dokumentom su osmišljeni s ciljem efikasnog upravljanja operativnim rizikom Banke. Oni su u skladu sa zahtjevima Basel II za „standardni pristup“.

Sveukupan okvir za upravljanje operativnim rizikom Banke je sveobuhvatan i usklađen sistem koji čine sljedeće ključne komponente: korporacijska kultura, okvir upravljanja Bankom, politike i procedure, procjena rizika, odobravanje novog rizika (NRA), ključni indikatori rizika i baza rizičnih događaja. Korporacijska kultura, okvir upravljanja i politike i procedure definišu osnovne zahtjeve organizacije, dok procjena rizika, odobravanje novog rizika (NRA), ključni indikatori rizika i baza rizičnih događaja čine osnovne instrumente za primjenu procesa upravljanja rizicima.

Opći ciljevi pristupa upravljanju operativnim rizikom ProCredit banaka su:

- razumijevanje faktora koji utiču na operativni rizik;
- mogućnost pravovremenog otkrivanja kritičnih događaja;
- sprječavanje gubitaka izazvanih operativnim rizikom;
- osiguranje efikasnog korištenja kapitala Banke.

U svrhu postizanja navedenih ciljeva Banka je kao dio prethodno opisanog okvira usvojila sljedeće alate i procese. Oni su prikazani u redosljedu u kojem se koriste u procesu upravljanja operativnim rizikom. Ovaj proces se dijeli na sljedeće faze: identifikacija, procjena, obrada, promatranje, dokumentovanje i komunikacija, kao i na „follow-up“ fazu (praćenje).

PROCREDIT BANK D.D. SARAJEVO
NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2017.

(svi iznosi prikazani su u hiljadama BAM, ukoliko nije drugačije navedeno)

5. Upravljanje finansijskim rizikom (nastavak)

5.5 Operativni rizik

- **Identifikacija**
  - Godišnja procjena operativnog rizika
  - Godišnja procjena rizika od prevare
  - Detaljni postupak pregleda
  - Postupak odobravanja novog rizika (NRA)
  - Identifikacija i dokumentovanje rizika u Bazi rizičnih događaja (RED)
  - Ad hoc identifikacija mogućih rizika
- **Procjena/kvantificiranje**
  - Usaglašeni standardi za kvantificiranje rizika
- **Ublažavanje rizika i obrada**
  - Provedba mjera za izbjegavanje, smanjivanje ili ublažavanje rizika ovisno o prioritetima, učinkovitim razmatranjima i propisima
  - Prijenos rizika na osiguravatelja ili druge strane
- **Praćenje i kontrola**
  - Odgovornost vlasnika procesa za praćenje rizika
  - Ključni indikatori rizika (KRI) i izvještaji operativnog rizika, izračun i praćenje kapaciteta rizika
- **Komunikacija, eskalacija, dokumentacija**
  - Eskalacija nivoa organa upravljanja, redovno izvještavanje, odbori za rizike
  - RED, upravljanje sažetim dokumentima za rizične događaje
- **Praćenje problema/ follow-up tabela za značajne akcijske planove**
  - Follow-up alati korišteni u Banci

Kao dio početne obuke, svi novi zaposlenici se upoznaju sa pitanjima kako prepoznati i izbjeći operativni rizik, te kako održati informacijsku sigurnost.

Na dan 31. decembra 2017. godine, nije bilo značajnih sudskih postupaka.

PROCREDIT BANK D.D. SARAJEVO
NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2017.

(svi iznosi prikazani su u hiljadama BAM, ukoliko nije drugačije navedeno)

6. Fer vrijednost finansijske imovine i obaveza

Fer vrijednosti finansijske imovine i obaveza kojim se trguje na aktivnim tržištima zasnovane su na kotiranim tržišnim cijenama ili kotiranim cijenama dilera. Za sve ostale finansijske instrumente, Banka određuje fer vrijednost koristeći druge tehnike vrednovanja. Za finansijske instrumente kojima se trguje rijetko i koji imaju malu transparentnost cijene, fer vrijednost je manje objektivna i zahtijeva različite stepene procjene u zavisnosti od likvidnosti, koncentracije, neizvjesnosti tržišnih faktora, pretpostavki cijena i drugih rizika koji utiču na određeni instrument.

U tabela ispod je dat kratak prikaz knjigovodstvene vrijednosti i fer vrijednosti finansijske imovine i obaveza koje nisu prikazani u finansijskim izvještajima banke po fer vrijednosti. Pozajmice uključuju kredit od Procredit Holding u iznosu od BAM 9.779 hiljada, datum dospijeaća 29. juli 2019. godine.

	Knjigovodstvena vrijednost		Fer vrijednost	
	2017.	2016.	2017.	2016.
Imovina				
Kredit i potraživanja od klijenata	327.665	283.305	328.466	282.270
Obaveze				
Depoziti klijenata	246.453	241.756	244.858	244.198
Pozajmice	140.480	70.792	139.821	66.842
Subordinirani dug	8.806	8.805	9.959	10.126

Finansijska imovina raspoloživa za prodaju vodi se po trošku sticanja jer nema kotiranu tržišnu cijenu na aktivnom tržištu, te njena fer vrijednost ne može biti pouzdano izmjerena.

(i) *Kredit i potraživanja od klijenata*

Procijenjena fer vrijednost kredita i pozajmica zasnovana je na diskontovanim očekivanim budućim novčanim tokovima otplate glavnice i kamate, uz pretpostavku da se krediti otplaćuju prema ugovorenoj dinamici. Procijenjena fer vrijednost kredita odražava promjene u kreditnom statusu od uzimanja kredita i promjene u kreditima s fiksnom stopom. Računovodstvena vrijednost kredita s varijabilnom kamatnom stopom približno je jednaka njihovoj fer vrijednosti.

(ii) *Depoziti klijenata, pozajmice i subordinirani dug*

Procijenjena fer vrijednost depozita bez navedenog dospijeaća, uključujući beskamratne depozite, predstavlja iznos koji se vraća na zahtjev.

Procijenjena fer vrijednost depozita sa fiksnom kamatnom stopom i drugih pozajmica koje nisu kotirane na aktivnom tržištu zasnovana je na diskontovanim novčanim tokovima korištenjem kamatnih stopa za nova zaduženja sa sličnim preostalim dospijeaćem.

Fer vrijednost oročenih depozita sa promjenljivom kamatnom stopom približno je jednaka njihovoj knjigovodstvenoj vrijednosti na datum izvještavanja.

PROCREDIT BANK D.D. SARAJEVO
NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2017.

(svi iznosi prikazani su u hiljadama BAM, ukoliko nije drugačije navedeno)

6. Fer vrijednost finansijske imovine i obaveza (nastavak)

Tabela u nastavku analizira finansijske instrumente po fer vrijednosti, metodom procjene. Na različitim nivoima definisani su kako slijedi:

- Kotirane cijene (neprilagođene) na aktivnim tržištima za identičnu imovinu i obaveze (Nivo 1), gdje su kotirane cijene stvarne trgovine često na raspolaganju (tj. preko 90% dana trgovanja u godini)
- Inputi osim kotiranih cijena uključenih u nivou 1 koji su vidljivi za imovinu ili obavezu, direktno (kao cijene) ili indirektno (izvedeni iz cijena) (Nivo 2).
- Inputi za imovinu ili obavezu koji se ne zasnivaju na vidljivim podacima tržišta (neuočljivi inputi) (Nivo 3).
- Sljedeća tabela pruža prikaz finansijske imovine i finansijskih obaveza Banke, mjereno po fer vrijednosti na 31. decembar 2017.

Sljedeća tabela pruža prikaz finansijske imovine i finansijskih obaveza Banke, mjereno po fer vrijednosti na 31. decembar 2017.

	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Knjigovodstvena vrijednost
<i>Imovina</i>				
Finansijska imovina:				
Novac i novčani ekvivalenti	-	63.791	-	63.791
Obavezna rezerva kod Centralne banke	-	-	35.005	35.005
Kredit i potraživanja od kupaca	-	-	327.665	327.665
Imovina namijenjena prodaji	-	-	43	43
Ostala finansijska imovina	-	-	467	467
Ukupna imovina	-	63.791	363.180	426.971
<i>Obaveze</i>				
Finansijske obaveze				
Depoziti klijenata	-	141.945	104.508	246.453
Pozajmice	-	-	140.480	140.480
Subordinisani dug	-	-	8.806	8.806
Ostale finansijske obaveze	-	-	515	515
Ukupne obaveze	-	141.945	254.309	396.254

PROCREDIT BANK D.D. SARAJEVO
NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2017.

(svi iznosi prikazani su u hiljadama BAM, ukoliko nije drugačije navedeno)

6. Fer vrijednost finansijske imovine i obaveza (nastavak)

Sljedeća tabela pruža prikaz finansijske imovine i finansijskih obaveza Banke, mjereno po fer vrijednosti na 31. decembar 2016.

	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Knjigovodstvena vrijednost
<i>Imovina</i>				
Finansijska imovina:				
Novac i novčani ekvivalenti	-	37.503	-	37.503
Obavezna rezerva kod Centralne banke	-	-	29.496	29.496
Kredit i potraživanja od kupaca	-	-	283.305	283.305
Imovina namijenjena prodaji	-	-	43	43
Ostala finansijska imovina	-	-	653	653
Ukupna imovina	-	37.503	313.497	351.000
<i>Obaveze</i>				
Finansijske obaveze				
Depoziti klijenata	-	118.195	123.561	241.756
Pozajmice	-	-	70.792	70.792
Subordinisani dug	-	-	8.805	8.805
Ostale finansijske obaveze	-	-	554	554
Ukupne obaveze	-	118.195	203.712	321.907

Fer vrijednost finansijskih instrumenata kojima se trguje na aktivnim tržištima zasniva se na kotiranim tržišnim cijenama na dan bilansa stanja. Tržište se smatra aktivnim ako su kotirane cijene lako i redovno dostupne iz razmjene, od dilera, brokera, industrijske grupe, cijene usluga regulatorne agencije I da te cijene predstavljaju stvarne i redovne transakcije na tržištu na osnovu principa van dohvata ruke. Kotirana tržišna cijena korištena za finansijsku imovinu u posjedu Grupe je trenutna kupovna cijena. Ovi instrumenti su uključeni u nivo 1. Nema instrumenata uključenih u nivo 1 jer se smatra da lokalna berza nije aktivna.

PROCREDIT BANK D.D. SARAJEVO
NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2017.

(svi iznosi prikazani su u hiljadama BAM, ukoliko nije drugačije navedeno)

7. Operativni segmenti

Banka najznačajniji dio prihoda ostvaruje u poslovanju sa pravnim licima i fokus operacija je pružanje finansijskih usluga malim i srednjim pravnim licima. Manji obim aktivnosti je u segmentu poslovanja sa fizičkim licima i trezorskog poslovanja.

Segmenti	Operacije			
Pravna lica	Kredit, depoziti i ostale finansijske usluge za pravna lica			
Fizička lica	Kredit, depoziti i ostale finansijske usluge za fizička lica			
Trezorsko poslovanje	Upravljanje likvidnom imovinom			
2017.	Pravna lica	Fizička lica i poduzetnici	Trezor	Ukupno
Neto prihod od kamata	8.225	2.459	-	10.684
Neto prihod od naknada i provizija	2.106	1.414	-	3.520
Neto prihod od trgovanja	-	-	590	590
Ostali operativni prihodi	189	40	-	229
Ukupan prihod po segmentima	10.520	3.913	590	15.023
Sredstva po segmentima	327.548	19.078	98.795	445.421
Obaveze po segmentima	294.414	102.169	755	397.338
2016.	Pravna lica	Fizička lica i poduzetnici	Trezor	Ukupno
Neto prihod od kamata	10.140	2.551	-	12.691
Neto prihod od naknada i provizija	3.158	1.782	-	4.940
Neto prihod od trgovanja	-	-	497	497
Ostali operativni prihodi	283	151	-	434
Ukupan prihod po segmentima	13.581	4.484	497	18.562
Sredstva po segmentima	359.603	11.532	-	371.135
Obaveze po segmentima	189.470	133.384	-	322.854

PROCREDIT BANK D.D. SARAJEVO
NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2017.

(svi iznosi prikazani su u hiljadama BAM, ukoliko nije drugačije navedeno)

8. Neto prihodi od kamata

	2017.	2016.
Prihodi od kamata i slični prihodi		
Kreditni dati klijentima	15.988	19.339
	15.988	19.339
Rashodi od kamata i slični rashodi		
Depoziti klijenata	(2.585)	(4.177)
Deponovana sredstva u inostranstvu	(80)	(85)
Pozajmice i subordinirani dug	(2.639)	(2.386)
	(5.304)	(6.648)
Neto prihod od kamata	10.684	12.691

9. Rezervisanja za umanjenje vrijednosti

	2017.	2016.
Kreditni i potraživanja od klijenata (Napomena 19)	1.412	1.019
Ostala finansijska aktiva (Napomena 21)	(261)	620
Ostala aktiva	(205)	(196)
	946	1.443

10. Prihodi od naknada i provizija

	2017.	2016.
Prihodi od naknada bankarskih usluga od fizičkih lica	2.020	1.989
Prihodi od naknada za održavanje računa	1.381	2.083
Prihodi od naknada po osnovu dokumentarnog poslovanja	778	848
Prihodi od naknada po osnovu kartičnog poslovanja	359	406
Paušalna provizija po osnovu platnog prometa	158	379
Prihodi od naknada iz inostranstva	103	104
Prihodi od naknada u poslovanju za tuđi račun	66	40
Prihodi od naknada po osnovu mjenjačkih poslova	43	130
Prihodi od naknada - e banking	42	44
Prihodi od naknada - registar zaloga	36	17
Ostale naknade	191	308
	5.177	6.348

11. Rashodi od naknada i provizija

	2017.	2016.
Kartično poslovanje	480	472
Banke	405	301
Ostale bankarske usluge, inostrani troškovi	405	306
Ostalo	367	328
	1.657	1.407

12. Kursne razlike, neto

	2017.	2016.
Prihodi od transakcija u stranim valutama	56.593	42.691
Rashodi od transakcija u stranim valutama	(56.003)	(42.194)
	590	497

PROCREDIT BANK D.D. SARAJEVO
NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2017.

(svi iznosi prikazani su u hiljadama BAM, ukoliko nije drugačije navedeno)

13. Ostali operativni prihodi

	2017.	2016.
Prihodi ranijeg perioda	112	19
Prihod od otpuštanja rezervisanja za dugoročne beneficije zaposlenih i sudske sporove	-	250
Prihod od otpuštanja rezervisanja za potencijane i preuzete obaveze	16	-
Blagajnički viškovi	10	8
Neto prihod na rashodovanim sredstvima	-	121
Ostalo	91	36
	229	434

14. Troškovi zaposlenih

	2017.	2016.
Neto plate	2.862	3.356
Porezi i doprinosi	2.022	2.377
Topli obrok i prijevoz	756	904
Doprinosi nakon umirovljenja	185	1
Ostale naknade radnicima	95	77
	5.920	6.715

Broj zaposlenih u Banci na kraju godine bio je 167 (2016.: 210).

PROCREDIT BANK D.D. SARAJEVO
NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2017.

(svi iznosi prikazani su u hiljadama BAM, ukoliko nije drugačije navedeno)

15. Ostali operativni troškovi

	2017.	2016.
Održavanja osnovnih sredstava i opreme	2.364	2.130
Osiguranje	1.143	1.276
Zakupi poslovnih i drugih prostora	917	1.029
ProCredit Group konsultantske usluge	773	566
Trošak rezervisanja i sudski sporovi	677	266
Troškovi stručnog obrazovanja	645	667
Naknadno utvrđeni rashodi	508	117
Neto trošak na rashodovanim sredstvima	416	-
Troškovi energije, komunalnih usluga i vode	281	325
Troškovi revizije i zastupanja	266	185
Telekomunikacijske usluge	228	280
Konsalting usluge	226	310
Servisne usluge	218	177
Troškovi transporta	206	207
Troškovi privremenih ugovora	200	214
Troškovi promocije i marketinga	200	278
Rezervisanje dugoročnih naknada zaposlenima i sudskih predmeta	159	-
Sudske,administrativne i druge pravne takse	168	275
Troškovi transporta	123	113
Ostali potrošni materijal	92	74
Troškovi kancelarijskog materijala	89	81
Članarine	76	82
Advokatske usluge	65	-
Vodni i ostali doprinosi i naknade	64	69
Ostali porezi i doprinosi	34	34
Blagajnički manjak i drugi penali	19	25
Rezervisanja za potencijalne i ostale obaveze	-	19
Ostalo	398	551
	10.555	9.350

PROCREDIT BANK D.D. SARAJEVO
NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2017.

(svi iznosi prikazani su u hiljadama BAM, ukoliko nije drugačije navedeno)

16. Porez na dobit

	2017.	2016.
Tekući porez na dobit	-	-
Odgođeni porez na dobit	84	27
Trošak poreza na dobit	84	27

Zakonska stopa poreza na dobit je 10% (2016.: 10%).

Usklađivanje računovodstvene dobiti i poreza na dobit

Obračun obaveze poreza na dobit je izvršen prema važećim zakonskim propisima u Bosni i Hercegovini i pregled istog je kako slijedi:

	2017	2016
Gubitak prije oporezivanja	(4,026)	(849)
Obračunati porez po stopi od 10% (2016.:10%)	(403)	(85)
Usklađeno za:		
- Troškove koji nisu poreski dopustivi u skladu sa lokalnim propisima	30	30
- Neoporezive prihode u skladu sa lokalnim propisima	(83)	(96)
- Transferne cijene	11	7
	445	144
Porez na dobit	-	-

U skladu za Zakonom o porezu na dobit poreske gubitke je moguće prenijeti u naredni period kao poresku olakšicu za buduće računovodstvene periode. Rok za korištenje poreske olakšice po osnovu prenesenih gubitaka ne može biti duži od 5 godina.

Poreski gubici, koji se mogu prenijeti u skladu s podnesenim poreskim prijavama su kako slijedi:

	31. decembar 2017.	31. decembar 2016.
Do 1 godinu	-	-
Do 2 godine	-	-
Do 3 godine	43	-
Do 4 godine	1.440	43
Do 5 godina	4.452	1.440
	5.935	1.483

Odgođena poreska imovina

Odgođeni porezi obračunavaju se na sve privremene razlike metodom bilansne obaveze, primjenom efektivne porezne stope od 10 % (2016.: 10%).

Banka je priznala odgođenu poreznu imovinu po osnovu neiskorištenih poreznih gubitaka, s obzirom da Uprava procjenjuje da će Banka u budućim periodima ostvariti oporezivu dobit.

Kretanja u odgođenoj poreznoj imovini:

	Ukupno
<i>Stanje na dan 1. januar 2016.</i>	260
Promjena u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti	(27)
Stanje na dan 31. decembar 2016.	233
Promjena u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti	(84)
Stanje na dan 31. decembar 2017.	149

PROCREDIT BANK D.D. SARAJEVO
NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2017.

(svi iznosi prikazani su u hiljadama BAM, ukoliko nije drugačije navedeno)

17. Novac i sredstva kod depozitnih institucija

	31. decembar 2017.	31. decembar 2016.
Računi kod Centralne banke Bosne i Hercegovine osim obavezne rezerve	35.249	13.483
Tekući računi kod banaka	21.631	14.120
Novčana sredstva u blagajni	6.911	9.900
	63.791	37.503

18. Obavezna rezerva kod Centralne banke

	31. decembar 2017.	31. decembar 2016.
Obavezna rezerva kod Centralne banke	35.005	29.496
	35.005	29.496

Centralna banka utvrđuje obavezu banaka da osiguraju obaveznu rezervu u obliku sredstava koja će biti deponovana kod Centralne banke. Na dan 31. decembra 2017. godine obavezna rezerva Banke prikazana kao dio pozicije računi kod Centralne banke iznosila je 35.005 hiljada BAM (2016: 29.496 hiljada BAM).

Obavezna rezerva na dan 31. decembra 2017. godine iznosila je 10% na obaveze bez obzira na rok dospijeca. Obavezna rezerva se održava kroz prosječna stanja računa kod Centralne banke.

19. Krediti dati klijentima

	31. decembar 2017.	31. decembar 2016.
Kreditni dati fizičkim licima		
Kratkoročni krediti	2.172	3.212
Dugoročni krediti	31.251	42.106
	33.423	45.318
Kreditni dati pravnim licima		
Kratkoročni krediti	82.604	74.674
Dugoročni krediti	230.358	190.877
	312.962	265.551
Kreditni dati klijentima	346.385	310.869
Ispravke vrijednosti kredita i potraživanja	(18.720)	(27.564)
Neto kreditni dati klijentima	327.665	283.305

Kretanje ispravki vrijednosti za kreditne gubitke, potraživanja po poslovima lizinga i dospjela potraživanja je kako slijedi:

	2017.	2016.
Stanje na dan 1. januara	27.564	31.273
Dodatna umanjena vrijednosti (Napomena 9)	1.412	1.019
Otpis	(10.256)	(4.728)
Stanje na dan 31. decembra	18.720	27.564

PROCREDIT BANK D.D. SARAJEVO
NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2017.

(svi iznosi prikazani su u hiljadama BAM, ukoliko nije drugačije navedeno)

19. Krediti dati klijentima (nastavak)

	31. decembar 2017.			31. decembar 2016.		
	Bruto iznos	Umanjenje vrijednosti	Neto iznos	Bruto iznos	Umanjenje vrijednosti	Neto iznos
Prekoračenja	919	(41)	878	682	(34)	648
Stambeni	13.290	(336)	12.954	9.437	(470)	8.967
Potrošački	3.727	(274)	3.453	5.858	(1.949)	3.909
Vrlo mala pravna lica	9.223	(2.779)	6.444	41.071	(5.114)	35.957
Mala	76.670	(4.463)	72.207	92.882	(8.431)	84.451
Srednja	240.959	(10.386)	230.573	157.762	(10.355)	147.407
Poljoprivredni	1.597	(441)	1.156	3.177	(1.211)	1.966
	346.385	(18.720)	327.665	310.869	(27.564)	283.305

Kreditni kvalitet dospjelih i kredita kojima je umanjena vrijednost nije prikazan u napomeni 5.1 (i).

PROCREDIT BANK D.D. SARAJEVO
NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2017.

(svi iznosi prikazani su u hiljadama BAM, ukoliko nije drugačije navedeno)

20. Nekretnine, oprema i nematerijalna imovina

	Zgrade	Ulaganja u zakupljenu imovinu	Namještaj i oprema	Imovina u pripremi	Ukupno nekretnine i oprema	Nematerijalna imovina	Ukupno
2017.							
Nabavna vrijednost							
<i>Stanje na dan 1. januar 2016</i>	12.889	4.066	12.789	493	30.237	6.265	36.502
Povećanja	9	20	14	1.590	1.633	9	1.642
Transferi	76	163	746	(1.549)	(564)	564	-
Smanjenje i otpis	-	(223)	(2.381)	-	(2.604)	-	(2.604)
Stanje na dan 31. decembar 2016.	12.974	4.026	11.168	534	28.702	6.838	35.540
<i>Stanje na dan 1. januar 2017.</i>	12.974	4.026	11.168	534	28.702	6.838	35.540
Povećanja	-	-	-	918	918	25	943
Transferi iz stečene imovine	501	-	-	-	501	-	501
Transferi unutar nekretnine, opreme i nematerijalne imovine	10	167	529	(1.315)	(609)	609	-
Smanjenje i otpis	(101)	(2.742)	(1.733)	-	(4.576)	(540)	(5.116)
Stanje na dan 31. decembar 2017.	13.384	1.451	9.964	137	24.936	6.932	31.868
Akumulirana amortizacija							
<i>Stanje na dan 1. januar 2016</i>	1.002	3.055	10.555	-	14.612	4.191	18.803
Promjena za godinu	264	349	769	-	1.382	522	1.904
Transferi	-	11	(11)	-	-	-	-
Smanjenje i otpis	-	(223)	(2.206)	-	(2.429)	-	(2.429)
Stanje na dan 31. decembar 2016.	1.266	3.192	9.107	-	13.565	4.713	18.278
<i>Stanje na dan 1. januar 2017</i>	1.266	3.192	9.107	-	13.565	4.713	18.278
Promjena za godinu	275	244	633	-	1.152	476	1.628
Smanjenje i otpis	(101)	(2.469)	(1.708)	-	(4.278)	(19)	(4.297)
Stanje na dan 31. decembar 2017.	1.440	967	8.032	-	10.439	5.170	15.609
Neto knjigovodstvena vrijednost							
Stanje na dan 31. decembar 2017.	11.944	484	1.932	137	14.497	1.762	16.259
Stanje na dan 31. decembar 2016.	11.708	834	2.061	534	15.137	2.125	17.262

Transfer na poziciju *Zgrade* u vrijednosti od 501 hiljadu BAM se odnosi na transfer iz nabavljenog sredstva u sredstvo za korištenje radi operativnih aktivnosti.

Imovina u pripremi se uglavnom odnosi na opremu koja nije stavljena u upotrebu.

PROCREDIT BANK D.D. SARAJEVO
NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2017.

(svi iznosi prikazani su u hiljadama BAM, ukoliko nije drugačije navedeno)

21. Ostala finansijska aktiva

	31. decembar 2017.	31. decembar 2016.
Potraživanja od banaka	598	928
Potraživanja od vlada	111	141
Potraživanja od pravnih lica	111	147
Potraživanja od nebankarskih finansijskih institucija	76	138
Potraživanja od banaka	45	47
Potraživanja od fizičkih lica	18	5
Ispravka vrijednosti ostale finansijske imovine	(492)	(753)
	467	653

Kretanje ispravki vrijednosti za ostale pozicije aktive je kako slijedi:

	2017.	2016.
<i>Na dan 1. januar</i>	753	663
(Otpuštanje)/dodatna ispravka vrijednosti (Napomena 9)	(261)	620
Otpis	-	(530)
Na dan 31. decembar	492	753

22. Ostala aktiva

	31. decembar 2017.	31. decembar 2016.
Stečena imovina	1.368	1.702
Unaprijed plaćeni troškovi	387	582
Ostala aktiva	287	356
	2.042	2.640

PROCREDIT BANK D.D. SARAJEVO
NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2017.

(svi iznosi prikazani su u hiljadama BAM, ukoliko nije drugačije navedeno)

23. Depoziti

	31. decembar 2017.	31 decembar 2016.
Pravna lica		
- Štednja i depoziti po viđenju	88.588	59.927
- Oročeni depoziti	50.801	49.603
Fizička lica i poduzetnici		
- Štednja i depoziti po viđenju	54.492	61.770
- Oročeni depoziti	52.572	70.456
	246.453	241.756

24. Obaveze po uzetim kreditima i ostalim pozajmicama

	31. decembar 2017.	31 decembar 2016.
ProCredit Holding AG	53.219	14.928
Evropska Investiciona Banka (EIB)	45.438	32.023
ProCredit Bank AG Frankfurt	33.169	9.586
Međunarodni fond za poljoprivredni razvoj (IFAD)	3.191	3.191
Fondacija za održivi razvoj Odras	2.899	4.942
Investiciono-razvojna banka Republike Srpske	2.564	5.414
Evropski fond za jugoistočnu Evropu (EFSE)	-	708
	140.480	70.792

Banka nije bila u kašnjenju povrata glavnice ili kamata, prema ugovorima o uzetim kreditima i ostalim pozajmicama.

Kamatne stope po uzetim kreditima se kreću u rasponu od 0,60% do 3,75%.

Opis kreditora i kredita:

ProCredit Holding AG

Glavnica
(u hiljadama EUR)

Rok dospijeća

2.000	2. juni 2019.
10.000	29. juli 2019.
5.000	31. mart 2020.
5.500	28. april 2020.
2.500	1 juli 2020.
7.000	28. decembar 2020.

Evropska Investiciona Banka (EIB)

Glavnica
(u hiljadama EUR)

Rok dospijeća

5.206	20. decembar 2019.
5.758	20. august 2020.
4.998	20. juli 2021.
4.036	30. novembar 2023.
5.002	20. oktobar 2025.
3.000	20. septembar 2027.
3.663	10. decembar 2027.
3.263	10. februar 2028.

PROCREDIT BANK D.D. SARAJEVO
NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2017.

(svi iznosi prikazani su u hiljadama BAM, ukoliko nije drugačije navedeno)

24. Obaveze po uzetim kreditima i ostalim pozajmicama (nastavak)

ProCredit Bank AG Frankfurt

Glavnica (u hiljadama EUR)	Rok dospijeća
3.000	3. maj 2018.
1.900	3. maj 2018.
3.000	3. maj 2018.
4.000	30. mart 2018.
3.000	1 novembar 2018.
2.000	5. mart 2018.

Međunarodni fond za poljoprivredni razvoj (IFAD)

Glavnica (u hiljadama EUR)	Rok dospijeća
1.067	8. februar 2018.
554	25. decembar 2020.

Fondacija za održivi razvoj Odras

Glavnica (u hiljadama EUR)	Rok dospijeća
13.000	1. decembar 2022.

Investiciono-razvojna banka Republike Srpske

Glavnica (u hiljadama EUR)	Rok dospijeća
10.400	1. juni 2022.

Evropski fond za jugoistočnu Evropu (EFSE)

Glavnica (u hiljadama EUR)	Rok dospijeća
2.500	22. mart 2017.

25. Subordinirani dug

	31. decembar 2017.	31. decembar 2016.
Subordinirani dug	8.806	8.805
	8.806	8.805

Ugovor o subordiniranom dugu je potpisan između ProCredit Bank d.d. Sarajevo i ProCredit Holding AG dana 31. augusta 2005. godine. Aneks ugovora potpisan je između ProCredit Bank d.d. Sarajevo i ProCredit Holding AG dana 7. februara 2013. godine. Na glavnica će biti obračunavana kamata po stopi od EURIBOR+6.9% godišnje. Aneks ugovora potpisan je između ProCredit Bank d.d. i ProCredit Holding AG dana 30. decembra 2015. godine. Na glavnica će biti obračunavana kamata po stopi od 6m EURIBOR+6.75% godišnje. Ugovor će biti na snazi do 30. decembra 2022. godine što je datum dospijeća kredita. Aneks ugovora potpisan je između ProCredit Bank d.d. i ProCredit Holding AG dana 16. decembra 2017. godine. Na glavnica će biti obračunavana kamata po stopi 6m EURIBOR+5.88% godišnje. Ugovor će biti na snazi do 30. decembra 2027. godine što je datum dospijeća kredita.

Banka nije bila u kašnjenju povrata glavnice ili kamata, niti je prekršila neke druge odredbe ugovora o subordiniranom dugu.

PROCREDIT BANK D.D. SARAJEVO
NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2017.

(svi iznosi prikazani su u hiljadama BAM, ukoliko nije drugačije navedeno)

26. Rezervisanja

	31. decembar 2017.	31. decembar 2016.
Rezervisanja za potencijalne i preuzete obaveze	262	278
Rezervisanja za dugoročna primanja zaposlenih	192	214
Rezervisanja za sudske sporove	181	-
	635	492

Kretanje rezervisanja za potencijalne i preuzete obaveze:

	2017.	2016.
<i>Stanje na dan 1. januar</i>	278	259
Povećanje (Napomena 15)	-	19
Smanjenje (Napomena 13)	(16)	-
Stanje na dan 31. decembar	262	278

Kretanje rezervisanja za dugoročna primanja zaposlenih i sudske sporove je kako slijedi:

	2017	2016
<i>Stanje na dan 1. januar</i>	214	454
Povećanje (Napomena 15)	181	10
Smanjenje (Napomena 13)	(22)	(250)
Stanje na dan 31. decembar	373	214

27. Ostale obaveze

	31. decembar 2017.	31. decembar 2016.
Obračunati i razgraničeni troškovi	311	323
Neraspoređene otplate kredita	296	274
Ostale obaveze prema vladama	92	46
Obaveze prema dobavljačima	56	178
Obaveze prema privatnim pravnim licima	23	6
Ostalo	186	182
	964	1.009

28. Dionički kapital

	2017.	Obične dionice 2016.
<i>Upisane dionice na dan 1. januara</i>	63.303	63.303
Nove upisane dionice	3.912	-
Na dan 31. decembra	67.215	63.303

Dionički kapital Banke sastoji se od 6.721.483 običnih dionica (2016: 6.330.317). Sve dionice imaju nominalnu vrijednost od 10 BAM svaka i uplaćene su u cijelosti.

Tokom 2017. godine banka je izvršila dokapitalizaciju emisijom 3.912 dionica uz uplatu u iznosu od 3.912 hiljada BAM.

Dionička premija predstavlja višak uplaćenog iznosa i nominalne vrijednosti izdanih dionica.

PROCREDIT BANK D.D. SARAJEVO
NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2017.

(svi iznosi prikazani su u hiljadama BAM, ukoliko nije drugačije navedeno)

29. Potencijalne i preuzete obaveze

U sljedećoj tabeli prikazani su ugovoreni iznosi preuzetih i potencijalnih obaveza Banke po kategorijama:

	31. decembar 2017.	31. decembar 2016.
Garancije		
- u domaćoj valuti	27.644	26.071
- u stranim valutama	14.061	13.820
Akreditivi	265	896
Odobreni neiskorišteni krediti	29.325	32.747
	71.295	73.534
Rezervisanja za preuzete i potencijalne obaveze Banke:	(262)	(278)
	71.033	73.256

Kretanje rezervisanja za potencijalne i preuzete obaveze je kako slijedi:

	2017.	2016.
<i>Stanje na dan 1. januara</i>	278	259
Neto rashod u bilansu uspjeha	(16)	19
Stanje na dan 31. decembra	262	278

PROCREDIT BANK D.D. SARAJEVO
NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2017.

(svi iznosi prikazani su u hiljadama BAM, ukoliko nije drugačije navedeno)

30. Transakcije sa povezanim stranama

Strane se smatraju povezanim ako jedna strana ima mogućnost da kontroliše drugu stranu ili ima značajan uticaj preko drugih strana u donošenju finansijskih i operativnih odluka. Veliki broj ovih transakcija sa povezanim stranama predstavlja dio uobičajenog poslovanja. Ove transakcije uključuju kredite, depozite i pozajmice.

Ove transakcije se obavljaju na komercijalnim osnovama i po tržišnim stopama. Iznosi transakcija sa povezanim stranama, kao i stanja na kraju godine su sljedeća:

Transakcije sa povezanim stranama u toku 2017. godine:

	ProCredit Holding	ProCredit Bank AG Frankfurt	Uprava Banke	Članovi uže porodice Uprave	Ukupno
Depoziti					
Stanje na početku godine	-	-	82	35	117
Depoziti primljeni tokom godine	-	-	472	58	530
Depoziti isplaćeni tokom godine	-	-	(528)	(63)	(591)
Stanje na dan 31. decembra	-	-	26	30	56
Uzeti krediti					
Stanje uzetih kredita na dan 1. januara	23.735	9.586	-	9	33.330
Uzeti krediti tokom godine	44.590	26.545	-	-	71.135
Povrat kredita tokom godine	(6.226)	(2.962)	-	(4)	(9.192)
Stanje na dan 31. decembra	62.099	33.169	-	5	95.273
Rashodi po kamatama i naknadama za uzete kredite	1.159	140	-	-	1.299
Povećanja i smanjenja dioničkog kapitala					
Stanje dioničkog kapitala na dan 1. januara	63.303	-	-	-	63.303
Povećanje kapitala tokom godine	3.912	-	-	-	3.912
Stanje na dan 31. decembra	68.374	140	-	-	68.514
Naknade za konsultantske usluge ¹	736	-	-	-	736

PROCREDIT BANK D.D. SARAJEVO
NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2017.

(svi iznosi prikazani su u hiljadama BAM, ukoliko nije drugačije navedeno)

30. Transakcije sa povezanim stranama (nastavak)

Transakcije sa povezanim stranama u toku 2016. godine:

	ProCredit Holding	ProCredit Bank AG Frankfurt	Uprava Banke	Članovi uže porodice Uprave	Ukupno
Depoziti					
Stanje na početku godine	-	-	74	58	132
Depoziti primljeni tokom godine	-	-	808	54	862
Depoziti isplaćeni tokom godine	-	-	(800)	(77)	(877)
Stanje na dan 31. decembra	-	-	82	35	117
Uzeti krediti					
Stanje uzetih kredita na dan 1. januara	28.836	-	-	-	28.836
Uzeti krediti tokom godine	1.388	9.584	-	-	10.972
Povrat kredita tokom godine	(6.489)	-	-	-	(6.489)
Stanje na dan 31. decembra	23.735	9.584	-	-	33.319
Rashodi po kamatama i naknadama za uzete kredite	1.388	-	-	-	1.388
Povećanja i smanjenja dioničkog kapitala					
Stanje dioničkog kapitala na dan 1. januara	63.303	-	-	-	63.303
Povećanje kapitala tokom godine	-	-	-	-	-
Stanje na dan 31. decembra	64.691	-	-	-	64.691
Naknade za konsultantske usluge ¹	811	-	-	-	811

¹ Naknade za konsultantske usluge predstavljaju naknade za pružanje usluga upravljanja i podrške bez uključenog PDV-a.

Naknade Upravi

Tokom izvještajnog perioda ukupne bruto naknade isplaćene Upravi Banke su:

	2017.	2016.
Plate i druga kratkoročna primanja zaposlenih	333	348
Ostala dugoročna primanja zaposlenih	-	-
	333	348

PROCREDIT BANK D.D. SARAJEVO
NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2017.

(svi iznosi prikazani su u hiljadama BAM, ukoliko nije drugačije navedeno)

31. Neto usklađenje duga

Tabela ispod prikazuje analizu duga i kretanja obaveza po uzetim kreditima tijekom 2016. i 2017. godine. Stavke duga su one prikazane u finansijskim aktivnostima izvještaja o novčanom toku.

	Obaveze proizašle iz finansijskih aktivnosti		
	Uzeti krediti	Subordinirani dug	Ukupno
Neto dug 31. decembra 2015.	83.397	8.998	92.395
Neto otplata	(12.605)	(193)	(12.798)
Neto dug 31. decembra 2016.	70.792	8.805	79.597
Neto prihodi	69.688	1	69.689
Neto dug 31. decembra 2017.	140.480	8.806	149.286

32. Događaji nakon datuma bilansa

Nakon datuma bilansa i do datuma potpisivanja ovih finansijskih izvještaja, nije bilo značajnih događaja koji bi zahtijevali usklađivanje ili objavljivanje u finansijskim izvještajima.